

309218

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

జనవరి 1918 సం॥ ఆగస్టు నెల 26 వ తేది సోమవారము

నెం. 124

సంపుటము. ౫

కాళియ క్రి నా మ నం వ త్ప ర శ్రావణ మాస బహుళ చతుర్థి.

సంచిక ౧౨౪

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-8 నెల 0-8-0

పంచభావచిట్టి చూచికోనిన మోసము గలదు.

తలనొప్పిల మాన్పును.

పార్శ్వపునోవలల కారణమున

నాయువు పోట్ల పోగొట్టును.

మహానరకగిరి యందును.

ప్రతిముంట నుండదగినది.

వనమూలికలచే హింసాజేతమును

తయారుచేయుటకు ముచినుండు.

విదేశములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నారు

అమృతాంజనం డిపో, 6, కెంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు

బహుమతులు

లిలా లేక సురేంద్రనగరమునః—ఇందు స్త్రీల మనస్సే

ర్థము చాపల్యదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0

యశోధరః—ఇందోః యాదుది తనమగనివైఁగల యమరా

గమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్మిత్తికదెప్పును 0-12-0

మనోరమః—మగడుపేట కేగి రాత్రినునొద్ద జిక్కుకొననరె

సామర్థ్యములే విడిపించి, స్త్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0

జగ దేవరంధ్రః—అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్మి

త్తిక దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0

సహజోదర వాంఛః—తమ్మునకు బుద్ధితేజ కలహించిన

అన్న సహింపవలయు ననటను. పోధించును. అ. 0-4-0.

అల్లారాబటమున కోర్కెనికోడగొడ్డ ప్రలాపముః—

అత్తలు కోడంద్రుల బాధించు విధములుగలది. అ. 0-2-0

మిత్రద్రోహముః—ఆపద్బంధుడగు మిత్రునివై నిందహాసి

కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0

588 కలయువాడుః— కణ్ణాక్ బుక్ డిపో

6, కంకలేశమే స్త్రీ వీధి, సాయుకాదు పేట, మదరాసు

TRANSFER

OF

WAR LOAN BONDS

For shares in our Com-
pany will benefit our King
and Country and help Swa-
deshi. Let every patriotic
Indian buy a few shares
of Rs. 25 each. For pros-
pectus and application
forms apply to the Manag-
ing Director. (962)

The Swadeshi Industrials Ltd.,
CONJEEVARAM.

మలయ చందనము

(1251) పెగరోగమునకు కుశారము
మంథు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిః
తెలియదు. పత్తము లేదు. పిడికాః
మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. దుచ్చ
మైన మా మలయచందనము ఎటువ
తెలుపు, పచ్చ అను ఝాడు విధము
పెగరోగమును మూడు వ్రూటలలో మాన్పును. డబ్బీ 1-2-0-0

గంధర్వఫార్మసీ, రాజమండ్రి.

ఆంధ్ర విద్యానిధి; విన్నవము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాప్తము తృప్తి
కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు
విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట దుర్లభము.
ప్రవేశము దొరకినవారికి పోషణము దుర్లభము.
ప్రస్తుతము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును
బొంది పోషణకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యాభి
మానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము
ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధికిగాని సహ
యము చేయుటకు ప్రార్థితులు. దానములందెల్ల
విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము నీ క్రింది
విరునామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి,

7, కెంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిపు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయినః
“ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము” ఈ ఆభూర్వ గ్రంథ
మూల జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి, సభకట్టు, పరకాయ
ప్రవేశవిద్య, కామరేగ మనోరేగము, సాస్త్రాభివము, ఇం
పు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూరి
వైద్యము, యంత్రములు, మురికావారి చీట్లకేతనమాహా
విచిత్ర విశోపవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మహమ్మదీయ మాయ
ముచేయుట, ఘోషిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమా
యగుట, మహమ్మదీయ చింతి తిరిగి బ్రతికించుట, రోగియు లేక
తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంధము కట్టుకొ
నూడమండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపమున గజమా
యెత్తున గాలిలో మహమ్మదీయ నిరాధారముగా నిల్చుట మొ
లగు విచిత్రములు, అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివి
నిపు అత్యద్భుతముగా పేజీకే చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చు
చున్నాను. డబ్బు సంపాదించుట కిది నులభ మైన మార్గము
నెలకు వందలకొలది ద్రవ్యము ఆర్జించుకొగలరు. ఈ నెల
ఆఖరులో గా కొనవారికి మాత్రమే యీ గ్రంథమును రు 4 ల
కీవ్వబడును. ఇతరులకు రు 15 ల. వలయువారు వెంటనే తమ
దరఖాస్తుతో కూడా ఆద్యముగా 1 రూపాయను మాత్రము
మరియార్జున ద్వారా యీక్రింది విలాసమునకు పంపించినచో
ఆ పరమరస్యమైన గ్రంథమును ముగ్ధులకు రు 3 లకు వి. పి
గ పంపబడును. (894-984)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బింగ్ల (గుంటూరు జిల్లా)

ఆంధ్ర పత్రిక

1-7-18 మొదలు చందావివరము.

చందా సం॥ కు		డి.పి.కి	సం॥కి
...	...	రు. 18-0-0	18-8-0
6 మాసములకు	...	9-0-0	9-12-0
3	4-8-0	5-8-0
1	1-8-0	...
వి. పి. భిక్షులకు శతే తమకు శ్రేణివలయును.			
లోకలు చందాదారులకు మాత్రము			
డి.పి.కి	చందా సం॥కు	15-0-0	...
...	...	6 మాసములకు	7-12-0
...	...	8 మాసములకు	4-0-0
...	...	1 మాసమునకు	1-8-0
విడిపత్రిక	...	0-1-0	...

మేనేజరు : ఆంధ్ర పత్రిక.

301 పార్శ్వపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకాయువార కస్తూరిమాత్రల నిష్పక్షాదు
పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను అక్షరకొలది సీసాలు విక్రయించ
బడుచున్నది.

ఇండియానా మత్రమే కాక; బర్మా, సిల్హె, మలియనేట్, గోవా, ఫీజి, బెల్జి, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు
ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.

మహాభాగము “ఒకేయొక లోకాయువార” కస్తూరి
మాత్రల సీసా మీయింటు నున్న యెడల. మాటికి వైద్యుల
సమయమును, నిరీక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము,
జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజము నొప్పి,
బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము,
చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, నాయువు, మరియు
ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంత ప్రసేవచే నాశ్వర్యముగా
పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యులలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగ
రములగు కస్తూరిక మూలికలనుండియే యీవధములకు
తయారు చేయుచుందురు.

రిజిస్టరైన యీవ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసాయం
దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

ఆనవ్యాపకము, ప్రతిసీసాలో గూడి
యందును. 260 మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు,
మూలమే.

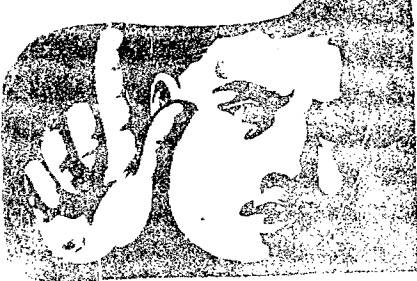
6 సీసాల కొకసారి తెప్పించికోని	...
టఫాల ఖర్చుతోచేరి	రూ 1-8-0
12 సీసాల కొకసారి కొని	2-12-0
25 సీసాల కొకసారి కొని	5-0-0
సమస్త రోగములకు మాత్రం ఆయుర్వేద దీయ సిద్ధాంతముల దొరకును.	...

విలాసముః—శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

126

అద్భుత నివారిణి.

ప్రాసెసర్ కేమ్యూగారి
ఎలెక్ట్రిక్ ట్యాంక్ కెరెన్సు

ఇది బలహీన
లకును నీరస
లకును మంచి
నిద్ర లేకుండు
ట, జ్ఞానకమ
తక్కువగా
మెదడు బల
గా నుండుట

అనియంతరముగా మిచ్చు శక్తినుండుట, విస్మయకర, బలహీనము
అయినను, సుక్ష్మవస్తువులతో గొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్యాయులకు
గురుప్రాలకు కర్తవ్యలకు, మనోవ్యాధులకు, మోస
లకు వారికి ప్రత్యేకమైనందు; బలమును గలిగించును. ఆశా
శీలమంది ఇందులకు బాగుపడెదవారు. నీవుకూడ శీతలీనక
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒక మారు పరీక్షించుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము! పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు నవీనము!

ఆటో డిజిటల్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆటోమోటో
వాసనయును కలదు. ఆటోమోటో సాధారణ మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. శ్రేణిగడ్డలో గాని చొ
క్కాయ పైగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందః
కనము మధ్యలోనుండు యెంత సుఖమయిన వాసనను అన
భవించ వచ్చునో అంత అనభవించును. ఇతర వాసనలు ఈ
వేసయందున్నాయా ఆటోమోటో డిజిటల్ వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈడినవే ఒక బుడ్డికి ప్రాసెసర్ కెరెన్సు
మీల క్ష (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0 } వి.సి. చార్జి
,, 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
,, క్ష అవున్న బుడ్డి 1-కి ,, 2.0-0 } ప్రత్యేకము
అంగ్లీయిండియన్ డ్రగ్ అండు టెమిక్లర్ కంపెనీ
కెం 155, బామ్బాయ్ నీటి, బొంబాయి.

ప్రకటన

1292

శ్యానిటర్ ఇంజనీర్స్ యొక్క ఆవశ్యకత :-

గుంటూరు తాలూకా బోర్డులో కలరా
మ్యాటిలో కొంతకాలము పనిచేయుట కొక
శ్యానిటర్ ఇంజనీర్ కావలయును. మానమునకు
వేతనము రూ. 45-0-0 లున్ను, బిడ్డతమైన
ట్రావిలింగు అలవెన్సు రూ. 15-0-0 లున్ను,
ఇయ్యబడును. అర్హులగువారలు తే 31-8-18 దికి
మించకుండ దిగువ సంతకముచేసిన వారలకు తమ
దరఖాస్తులందున ట్రంప్ వలయును.

గుంటూరు తాలూకా బోర్డు ఆఫీసు, గుంటూరు.
17-8-1918. } (Sd) కే. కోటిలింగం,
(పసిడెంటు, తాలూకా బోర్డు, గుంటూరు.

కావలెను.

(1292)

తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ భాషలు తెలిసినవారు కావలెను. గత
లలో "అహింస" అను విషయమును గురించి యువవ్యసించు
టకు సామర్థ్యముండవలెను. వెంటనే దరఖాస్తులను పంపుడు.
శ్రీ జీవంతకృష్ణాన ప్రచారకణిధి కార్యాలయము
ప్రేమనగోడ్డు, హైదరాబాదు, దక్కను.

ప్రీలకు వరప్రసాదిని.

డాక్టరు జె. కె. రావుగారి - భౌతిక సార.
ముతుకూల, ముతుబద్ధము, కాలము తప్పి ముతుర.
(సావము, అపసారము (మూర్చి) కన్నక నివారణ యగున
వెల 30 మాత్రలు రూ. 2-4-0 మాత్రము.
(1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము,
45, దిగ్ ప్రియ, ట్రిప్లికేను, మద్రాసు

బాలురే విరులు

విజయనగరరాజుల కథలు 0-3-1
చిత్తూరురాజుల కథలు 0-4-1
దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు 0-4-1
గోల్కొండ నవాబుల కథలు 0-2-1

ఈ శరీరలతో మన బాబుల మీరు లగుదురు.
839 మానేజరు, కలాభివర్ధని,
రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు, గోదావరి జిల్లా

వెంటపాడు మిడిల్ స్కూలు పోషణ.

అగ్రహారదాసు లొకరు వహించుట.

వెంటపాడునుండి గ్రామవాసు లొకరిట్లు వ్రాయుచు
వ్నారు: కృష్ణా జిల్లా, వెంటపాడు గ్రామమున పాఠశాల లేని లో
పమును నివారించుట కొరకు సంకల్పముల క్రిందట గ్రామ
వాస్తవ్యులగు విజయూరి శేషారావుగారి ప్రోత్సాహమున
కొందరు పెద్దననమ్య లొక సంఘముగా చేరి యొక లోకరు
నెకండరీ పాఠశాలను స్థాపించిరి. అది విద్యాభ్యాసాధికారుల
చే రికార్డు జు చే బడియు తగిన ధనసహాయము లేనం
చున, నిలిచిపోవుటకు సిద్ధముగా నన్న సమయమున గ్రామవా
సులందరు కలసి యిచ్చుట కనబడరమున నన్న ముదమున
పాఠకు నగ్రహారమునకేగి, తద్వారాధిపతులను సత్కార్య
చరణ కుతూహలమున, పరమధార్మికులును, 2 గవర్నమెంట్ పరు
లును నగు తిరుమల వేంకటరసింహచార్యులు అయ్యవార్లగా
రిని సందర్శించి పాఠశాలను స్థాపించి వారికి విన్నవించుకొనగా
వారు పాఠశాలాపొషణ భారము నంతయు తామే వహించు
టకు దయతో సంగీకరించిరి. అంతట గ్రామములను పాఠశా
లా సభ్యులను పరమానందభరితులై యాచార్యులవారు తమ
కొసంగిన యభయదానమునకు కృతజ్ఞతా సూచకముగా,
నీ పాఠశాలను గౌరవపుష్కరముగా వారి యధీనము చేయ
వెంచి ఆ గ్రంథ 11 వ తేదీని ఒక గొప్ప సభ జరిపిరి.
ప్రభుమున ఆచార్యులవారిని మంగళవాద్యములతో సగౌరవ
ముగా పాఠశాలాధిపతులను గౌరవించిరి. కొంత రాసున
కవిచే, ఆచార్యులవారి నుగళములను గొనియాడుచు రచి
యింపబడిన పద్యములు చదువబడిన. పాఠశాలబాంధుకు
మిత్రులు మొదలగుఁచి పందివెట్టబడిన. సభ్యులకు చక్కని
యల్పాహారపుని దోసకాయలడిను. పిమ్మట డిప్యూటీ తహశీల్దార్
లుదారు నడుంపల్లి మామంతురావుగారు సభ క్రాసనాధి
పతులుగా నెన్నుకొనబడిరి. పాఠశాలా కార్య నిర్వాహక
సంఘకార్యదర్శి, విజయూరి శేషారావుగారు పాఠశాల
యొక్క, ఆదాయ క్షయ పట్టికను జదివి తెక్క
పుక్కుములను, పాఠశాలయొక్క అప్పటికి నిల్చియున్న
యావత్తు పరికరములను, ఉపాధ్యాయులను ఆచార్యుల
వారికి సమర్పించి వారి యధీనముజేసిరి. అంతట ఆచార్యుల
వారు లేచి, పాఠశాలను పాఠశాలసభ్యులను తమకు గావించి
చిన మహద్గౌరవమునకు కృతజ్ఞతను దెలుపుచు నింతటినుండి
పాఠశాలను తాము స్వీకరించి దానికి నేలొపమును రాసక
గాపాడెద మనియు, దీని సభివృద్ధిబరప దను కక్షికొలది
బాటుపడెద మనియు దీనికి స్వంతభనమును, విద్యాధి వసతి
స్థానము (హోస్టల్) లైట్రి మొదలగువానిని త్వరలో
నేర్పాటు చేసెదమనియు నెలవిచ్చిరి. ఇంతటినుండియు పాఠ
శాలను వేంకట వృసింహచార్యులు వారి హింసా మిడిలి
స్కూలు అని యాంధ్రమునకు, S. T. V. N. Hindu
Middle School అని యాంగ్లమునకు వాడుక చేయబడును.

విద్యాసాగరుని వర్ధంతి

గంజాం జిల్లా బరంపురం ప్రార్థనసమాజమువారు విద్యా
సాగరుని వర్ధంతి ఆతిథై భవముగా జరపిరి. బ్రహ్మపా
సనమందిరములో సభ చేయబడినది. పురమహాజను లనేకులు
సభ నలంకరించిరి. బాబు బి. ఎల్. మిత్ర బి. ఎ. బి. ఎల్.
గారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి. శ్రీమతి. రొక్కం నుండ
రమ్మగారు ఆలంబినిలపములోని కొన్ని పద్యములు చదివి
విద్యాసాగరుని జీవితమునుగూర్చి కొంతవడి ముచ్చటించిరి.
పిమ్మట పిన్నవయస్కురాలగు రాజేశ్వరమ్మగారు దయాసా
గరుని జీవనచరిత్ర క్లుప్తముగా మృదుమధురతైలిని నొకవ్యాస
మును చదివిరి. తరువాత బాబు జె. బి. బెన్జి ఎం. ఏ. బి.
ఎల్ గారు ఆంగ్లేయభాషను అతిమనోహరముగా ముచ్చటించిరి.
తదనంతరం యజ్ఞయ్య-సన్నయ్యగారు ఆత్మగౌరవమును
గూర్చి కొంతచెప్పిరి.

ప్రకటన.

(1289)

ఈనెల 19, 20 తేదీల పత్రికలలో స్వాభిజి
కరసనాయిల్ 2 క్రొత్తటిస్సు బరంపురము నందు
రు 5-5-0కు ఇవ్వబడునని ప్రకటించినది పొరపాటు.
అయితే రు 5-8-0కు ఇవ్వబడును.
హజి తార్ మహమ్మద్ ఆయూబ్
నూర్ మహమ్మదుకుగాను
ది ఏషియాటిక్ పెట్రోలియం కంపెనీ, లిమిటెడ్
కలకత్తా,
బరంపురము, గంజాం జిల్లా

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

(1)

జూలై 19-న తేదీని కృష్ణా జిల్లా గన్నవరం గ్రామమందు కల
రాచేతని ప్రవేశించి ఆగస్టు 6 న తేదీనరకు 179 చుండికి తగులుట
యొక్కరు మరణించుటయు సంభవించినట్లు విశేషములొకరు
వ్రాయుచున్నారు. ఆ గ్రామ జనసంఖ్య సుమారు 1500. తా
లూకా హెడ్డు క్వాటర్స్ కు తహశీల్దార్లు, మేజిస్ట్రేటు, సబ్ రిజి
స్ట్రారు, స్కూల్ టీచర్ ఆసిస్టెంట్లు, డిప్యూటీ మొదలగు
యద్యోగియుండిరి. లోకల్ ఫండు డిప్యూటీ సబ్ ఆసి
స్టెంట్లపరమం చుండియున్నది. కలరా వ్యాధి మున్న ప్రవేశం
చినతోడనే కొంతమంది ప్రజలు చాప తహశీల్దార్లు దారులనుదలగు
తిదితితోద్యోగియులు గ్రామమువదిలి పలాయనమైరి. ప్రజల
డబ్బు తిని పొట్టపోసికొనుచున్న యద్యోగియు లిందుకైనను
గ్రామస్థులకు వైద్యసహాయము చేయలేకపోయిరి. తాలూకా
బోర్డువారు పంపినమందులను సద్వినియోగము చేయబాలక
పోయిరి.

తెనాలినుండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—తెనాలి
గ్రామంలో యెంచిమేజిస్ట్రేటుగనున్న ఆఫీసర రామచంద్రరావు
గారు చాల రోజులనుండి తెనాలి గ్రామములో కొంతమంది
ప్రోత్సాహముతోను వారిసహాయముతోను అన్న దానసమా
జము ఏర్పాటుచేసి ప్రతిరోజు మంట, గ్రడ్డి, కనైరా దీద
జులకు జావసాయించుచున్నా సేయించుటయు చేసిన
బాగుండునని కొంతమందితో చెప్పించి ధాన్యములమీదను
బియ్యముమీదను చందాలు వసూలు చేయించవలసినదిగా రయి
సుమిల్లులు కమిషను కొట్టు వగైరాలతోను యేర్పాటు చేసి
యండిరి. ఇప్పుడు జూలై 24-న తేదీ బుధవారం గోజునుండి
రామచంద్రరావు శ్రేష్టిగారు వారిస్వంత భర్తలతో కంటి
గ్రడ్డి, కనైరా దీదజులకు ప్రతిరోజు జావకాయించి పోయిం
చుచున్నారు. తెనాలి గ్రామంలో నుండు రయిసుమిల్లులవారు
ను కమిషనుకొట్టు బట్టలకొట్టు చిట్టలకొట్టు వగైరా సామా
కార్థును శ్రద్ధవహించి రామచంద్రరావుగారికి తోడ్పడి యిది
వరకు వసూలుచేసిన సామ్యుయిచ్చిన చందాలు వేసియు అన్న
దాన సమాజము వృద్ధిచేసి ఒకపూట జావమును ఒక పూట
అన్నమును వేయించుటయు బాగుగ నుండు నని కోరు
చున్నారు.

నెల్లూరులోని రాజకీయ బోధనాభ్యసన విద్యాలయ
సంబంధికో హధ్యాయసంఘసభ ఈనెల 26 తేదీని జ. రామ
య్యంగార్ బి. ఏ. ఎల్. టి. స్కూల్ ఆజియెంటు యిన్స్పెక్టరు
వారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను. ఉపన్యాసములు
యం. విశ్వనాథరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. టి. హోస్టల్
వకీలు గారు ఉపాధ్యాయ కర్తవ్యముల గూర్చి హితబోధ
గావించిరి. పూర్వము మనవారు గురుకులాలయములను స్థాపిం
చుటచే నవ్యోన్మేషితైక్తిక గారణములై యుండె ననియు,
దాని ననుసరించియే ప్రస్తుత కాలమందు తమిళనాడు కాంతినికేత
నము మున్నగునవి పలుతావుల తెలయుచున్నవనియు రసయం
క్రమంగా వక్కాణించిరి. తదనంతరము టి. ఆచ్యుతరావు పం
తులు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు విశ్వనాథరావుగారి యుపన్యాసాం
శంబుల బలపరుచుచు సుపాధ్యాయులట్లు చరించుట ముఖ్య
కర్తవ్యమనియు, సుపాధ్యాయులు కేవలము వేతనముకొఱ
కును, విద్యార్థుల పరిక్షాఫలితములకొఱకును మాత్రమే గాక
జేశేనవ జీవకరించు విద్యను విద్యార్థుల హృదయతేజ్రంబుల
ప్రవేశవెట్టుకలెననియు నుపన్యసించిరి. బాలని సుఖజీవనము
నకును, భావిపురోభివృద్ధికిని సుపాధ్యాయుల డే యాపన
దనియు, పెక్కండ్రు విద్యాధికులు తొలుచొల్ల సుపాధ్యాయ
యవృత్తియందుఁ జేరి పిదప భనాద్దనకాంతచే నవ్యవృత్తులం
బూనుదురనియుఁ దెలుపుచు సుపాధ్యాయకర్తవ్యముల విపుల
ముగ విశదీకరించి యిపుడు ప్రభుత్వమువారు పాఠశాలావసతి
గృహముల (Hostels) నేర్పరచుటగురు, శిష్యుల కెక్కుడు
సంబంధమును గల్గించుటకే యనియు, లోకములో విద్య
కలిగి యుండుట యిరువైపుల వాడిగల కత్తివంటి దనియు,
దుర్జనుల కది యన్యాయపత్రస్పృహయందుకు, కూటసాక్ష్యము
లందును నుపకరించుననియు, సజ్జనులకు సత్ప్రకర్తన సొసరి
లోకోపకారపారిణతః. గల్గించుననియు, పుట్టు, పెట్టు, పట్టు
అను యీమాటిద్వారా విద్యార్థులకు సద్వర్తనాది గుణంబు
లవడుననియు, ప్రతిసుపాధ్యాయునకు పరిశుభ్రత, నిర్ణయ
కార్యచరణము, క్రమపద్ధతి గల్గియుండవలె ననియు, వర్త
మానకాలమున నాటకభేలనమున విద్యార్థిలోకము చెడుచుం
డుటచే నందుగూర్చి బోధకులు తగు శ్రద్ధవహింపవలె ననియు
అగ్రాసనాధిపతి తమయపన్యాసమందు నుడివిరి.

చెంగల్పట్టు అవసరమండలసభ

అహమ్మదాబాద్ కౌన్సిల్ సమావేశము.

మన కాంగ్రెసు సభవారు చేసిన తీర్మానములకు 1917 సంవత్సరము ఆగస్టు 20 తేదీన బ్రిటీషు ప్రభుత్వములోనే ఇండియా డేరీయలు క్రమేణ బాధ్యతా యంత్రప్రభుత్వమును పొందుటయే బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి యిష్టమని వెల్లడించిరి. బాధ్యతాయంత్రప్రభుత్వము అనగా జనలచేత నియమింపబడిన ప్రజాప్రతినిధులకు ఉత్తరవాది యగు ప్రభుత్వ మని విశేషింపబడుచున్నది. దానిని పొందుటకు తోడనే ప్రయత్నములు సలహాపలయుననియు దానిని క్రమేణ పొందవలయు ననియు చెప్పబడినది. ప్రస్తుతమున ఇండియా మంత్రిగారును, గవర్నరు జనరలుగారును బహిరంగపరిచియుండు రిపోర్టు 1917 సంవత్సరము ఆగస్టు 20 తేదీన చేసిన దానిని అనుసరించి యున్నదానిని యీ సమావేశవారు చక్కగా నాలోచించి కారణములతో తీర్మానింపవలయును. కాంగ్రెసువారును ముస్లింలగు వారును మొట్టమొదట యెటువంటి అధికారములను పొందవలయునో వాటిని గమనించి ప్రచురము చేసిరి గాని గవర్నరు మెంటువారు వాటినింగీకరింపరైరి. సదరు రిపోర్టును గురించి అభిప్రాయము లియ్య గలవారు భిన్నాభిప్రాయములుగా నున్నారు. అనేకుల తీర్మానము స్వీకరించుకొనుటకును, యోగ్యము లేనిదిగా నున్నది కొందఱుమాత్రము దానిని గౌరవించుచున్నారు. అయినను మొత్తములో నీ రిపోర్టును మార్పులు లేక యెవరును అంగీకరించుకొనుటలేదు. అప్పుడే రిపోర్టుయొక్క ముఖ్యాభిప్రాయములు భంగము లేకును, పూర్తిగా నెఱవేర్చవలెను లేనియెడల కార్యములును సమకం ఆగిపోవును.

ఇండియా చరిత్రకాలమున అల్లకల్లోలస్థితిలో నుండలేక మార్కెట్, గుర్రు, వార్డు, మొగలాయి, మొదలగు రాజ్యములు బండ్లను, పురాతనకాలములో గొప్పపంతులు, ప్రధానము, రాజ్యానిర్మాణములు, తంత్రకాలములు నుండి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వము మనదేశములో వారంభించినవిదమను మహారాష్ట్రలోను సీక్రలలోను గొప్పసేనావాహులును, మంత్రులును, తంత్రకాలము నుండి. స్వదేశసామంతరాజులు చక్కగానే రాజ్యము చేయుచున్నారు. కనుక మనదేశములు తమంతట తాము రాజ్యము చేసికొలేరనియు, వారి కార్యనిర్వాహకమును బట్టి వారి అర్హతను స్థిరముపరచునని చెప్పబడితిప్పు. ఈ విషయములలో మనకు ప్రభుత్వమువారు చెప్పియుండు ప్రమాణములను నెఱవేర్చలేదు. ఇండియా సివిల్ సర్వీసు పదవిలో మనవారి కిచ్చియుండు యోగ్యతపదవులు అత్యల్పము.

స్వరాజ్య కర్తృత్వము మనదేశముకు గ్రాత్రవి కావు వాస్తవిక కాలములోను, అలెగ్జాండరు మనదేశము నకు దండయాత్ర చేసిన కాలములోను, సత్రా, రెవల్లీకు రాజ్యములు బండ్లను. మన గ్రామసంఘములు, తమంతట తమ కార్యములను నెఱవేర్చుకొను స్థితిలో నుండినను, మన పూర్వ రాజులు స్వేచ్ఛాప్రభువులు గారు. వారు ఆలోచన సభ్యులగువారి సహాయముచే రాజ్యము చేయించుండిరి. ముఖ్య విషయములలో సకలవిధజనుల అభిప్రాయములను గమనించుచుండిరి. దౌర్జన్యపు స్వేచ్ఛాప్రభువులను, రాజ్యపదవులనుండి తొలగింపబడిన విషయములు హిందూదేశ చరిత్రములో దెలుపబడియున్నవి. హిందూరాజులు స్వాధీనచట్టముల సత్కరమింపరాదు.

కార్యనిర్వాహక సభకు ఇదివరలో నియమింపబడిన మన దేశీయులు తృప్తికరముగా కార్యములు నెఱవేర్చుచుండగా సదరు ఉద్యోగములలో ఏల మనవారి సభిముగా నందరాదు. దీప్తిబ్రహ్మదేవులు, మునిసిపాలిటీలు, మన దేశములో నుండినప్పటికిని అని సరియైన స్వరాజ్య పద్ధతులలో వృద్ధి పొందలేదు. ఇదివరలో స్వరాజ్యపద్ధతులను నేర్చుకొన నవకాళ మిచ్చినందున మన కార్యములను మనము నెరవేర్చుకొన కత్తిలేనివారిని చెప్ప వ్యాయములేదు. మాంబేగు, చెంబూర్ స్త్రీం అను సదగు రిపోర్టులో మితములేని వాద్యలను అడ్డకట్టలను నుండుటం బట్టి స్వరాజ్యమునకు క్రమేణ వచ్చుత్రోవను ముండ్లతోనన్న రాళ్లరప్పలతోనున్న కప్పబడిన ట్లున్నది. అస్వదేశీయులెదిరించినయెడల మనము కాపాడుకొనుటకు కత్తిలేనివారుగా నుండుటంబట్టి మనకు స్వరాజ్యము కూడ దని యిండియాదేశపు స్వరాజ్యవిరోధులు చెప్పచున్నారు. వారు ఈ వాదములను మన కెప్పటికిని స్వరాజ్యము కలుగకుండురీతిని జూచుచున్నారు. పూర్వము ఇండియా తన్ను దాను గాపాడుకొనుచుండెను. ఆంగ్లేయులు

వచ్చినప్పుడునే స్వదేశీయులు తన్ను గాపాడుకొను కత్తి పోగొట్టుకొనిరి. మిత్రమండలివారి ప్రస్తుతాభిప్రాయ మే మనగా ప్రతిసంఘమును తనకు అనుకూలమైన గవర్నరు మెంటును ఏర్పరుచుకొనుటయే సరియనియు నొకదేశము నొక యితర సంఘమువారు రాజ్యపరిపాలనము నేయుట సరి కాదనియు. జర్మనీ, కాలనీలలో చేసిన దేశస్థులకు తమంతట తాము గవర్నరు మెంటును నిర్మాణముచేయు కత్తినిచ్చినయెడల తమంతట తాము కాపాడుకొను కత్తినిచ్చి తెలియజెప్పదురు. యథార్థిని ఆంగ్లేయగౌరవములవారు మనదేశీయులకును తన్ను తాము కాపాడుకొను కత్తిని తెలియజెప్పదురు. బలకాలి రాజ్యములతో బ్రిటీషుకాలనీవారు పోరాడుటకు కత్తి లేక పోయినను తల్లి గవర్నరు మెంటువారు వారికి సర్వస్వతంత్రము లను, స్వరాజ్యమును ఇచ్చినదే గాక నైతిక నావికా సహాయమును చేయుచున్నారు.

రిపోర్టు గ్రంథకర్తలు వ్రాసినది మాడగా ఇండియా సివిల్ సర్వీసులోనుండు విదేశీయులు, చదువరు లగు స్వదేశీయులకన్నను, పేదలకు సభికమిత్రులుగా భావించియున్నట్లు లగపడుచున్నది. ఇతర కాలనీలవారికి స్వరాజ్య మిచ్చినది ఆసంకేతును అనుసరించి యున్నదనియు ఇండియను లెల్లవారుకారు గనుక వారికి స్వరాజ్యము సరికాదని అను తిచ్చిరి. వారి నిశాభిప్రాయమును తెలిపించి యుండవచ్చును. ఇట్లుండగా చదువులేని మనదేశీయులను చదువుగల మనదేశీయులు ప్రేమించక అస్వదేశీయులు ప్రేమించుటయెట్లు కలుగునో వాస్తవమేమి? మనదేశములో చదువు లేనియే—దానికాణము. ఇట్లు మనదురవస్థ గౌరవములవారి కృత్యమే. మనకు రాజ్యాంగవిషయములలో పోరాడు ప్రధానలేకదా. ఖర్చులేకను, ఖండితముకాను, చదువు చెప్పమని యడుగనిది పని పాట్ల వారికిని, విరోధాధనాధ్యులకును, వివాదము కలిగినప్పుడు కూలివారి పాటునకు ఎవరు వచ్చిరి. జి. వి. పి. రైల్వేలో జీతము లభింపముగా అడిగినప్పుడు వెరంబూరులోని మిల్లువారు వేతనము లభింపముగా కోరినప్పుడును, ఎవరు వార్లకు సహాయపడిరి? మన ప్రభుభులేకాని, యిండియా సివిల్ సర్వీసువారు కారు. వారు విదేశీయులకు కావలసినసహాయము చేసి స్వదేశీయులకు ఇబ్బందులు కలుగజేయుచున్నారు. కయిరా రైతుల వైరులు పాడగుటచే వాయిదాలను కొంతకాలమువరకు నాపుడని చెప్పటకు కాంగ్రెసు ప్రముఖులు సహాయపడిరి కాని యితరులు కారు. నేలపన్నును స్థిరపరపుడని మన స్వదేశీయ చదువరులు చెప్పగా వి. సి. యస్ ఉద్యోగస్థులు అధికపరచుచున్నారు. మనదేశీయులు చేతిపనులు, శాస్త్రసమృద్ధులగు విద్యులను గలపుడని సంవత్సరములుగా చెప్పచురాగా, సభి కారులు ఇట్లుండే దానిని గురించి యోచించు చున్నారు. కాసననిర్మాణసభలో మన ప్రతినిధులు యే కాలమునగాని జన సమూహ విరోధకార్యమును జరిపినట్లు చెప్పటకు సాధ్యపడదు. జూరిలచే, తీర్మానింపబడవలయు ననియు, తీర్మానించు ను ద్యోగమును, కార్యనిర్వాహకాధ్యోగమును, వేలు పలుచవలయు ననియు, గ్రామప్రతినిధిసభలు ఏర్పరచవలయు ననియు మన రాజ్యానిర్మాణశాస్త్రవేత్తల లక్ష్యము నుండగా గవర్నరులవారు వీటికి ఇయ్యకొనక యున్నారు. భూస్వాములు, ప్రత్యేక ప్రతినిధులను కొరుచున్నారు. విరోధియులు, అట్లే, యిదివరలో, పొందియుండు కొన్ని బాధ్యతలను కాపాడుకొనుటకై, ప్రత్యేక ప్రతినిధులను గోరుచున్నారు. అయితే మన కాంగ్రెసీయులు సర్వభూములను సర్వ జనులను, సమానముగాను, విస్తారముగాను ప్రతినిధుల నేర్పరుచునంతటి హక్కు నిమిత్తం కొరుచున్నారు. మన వెదలే లంకామైల్ అను సీమగుడ్డలు వృద్ధిచేయుటకు గాను మనదేశములో నేయు గుడ్డలపై వేసియుండు పన్నును తగ్గింపు డని పోరాడితేగాని యిండియా సివిల్ సర్వీసువారు కారు.

వారి రిపోర్టు మనయందుండు సంశయస్పదమును వెలిబరుచుచున్నది. దానినే మన మితవాది వెదలు ముందుకాగ్రత యనెదరు. ఎది వినును సరే ఒకదానికి నొకటి సంబంధించు కొనయే యున్నది. కాసన నిర్మాణసభలో ప్రతినిధులు అధికముగా నుండునటుల జేయుబోవుచున్నారనెదరు. అయితే వారికి భనముయొక్క జనవ్యయవిషయములలో ఎటువంటి అధికారులను ఇయ్యలేదు. నిర్వాహక ఉద్యోగస్థుల ఇష్టమును కాసననిర్మాణసభవారు అంగీకరించనియెడల ఉద్యోగస్థుల అధికముగా కాంసిల్ ఆఫ్ డేరీలు గ్రాండు కమిటీల వేరు వారి ఇష్టమును నెరవేర్చుకొందురు. ఇందుకన్నను ఇట్లు దొంగతనగుడు దొంగనవదలి నేరుగానే వెద గవర్నరువారి

కిని ఇతరగవర్నరులకును వారియంతట వారే కాసనములుచేయు అధికారముల నియ్యవచ్చును. కాసననిర్మాణసభలను పెద్దవి చేసినప్పటికిని కాంసిల్ ఆఫ్ డేరీలు గ్రాండు కమిటీలు వాటి యుపయోగములను న పుంసక త్వముగా జేయుచున్నవి. కాసననిర్మాణసభ మెంబరులలో మంత్రుల నియమించుట గవర్నరువారు చేయవలసినది. ఆ మంత్రులు కొన్ని భాగములకు అధికారులుగానుండి కార్యనిర్వాహకము చేయవలయును. వారు కాసన నిర్మాణమునకు జవాబువారి కారు. కాసన నిర్మాణసభచే నేర్చుకొబడక గవర్నరుచే నియమింపబడిన మెంబరు గవర్నరు మెంటు మెంబరుల తీరున పక్షపాతిగా నుండునేకాని జనానుకూలుగా నుండు టరుదు. మార్పుజేయు విషయములు (Transferred subjects) ను గురించి పరిపాలనజేయు హక్కు కాసననిర్మాణసభకు పూర్తిగా నుండవలయునని రిసర్వు సబ్జెక్టులకు గవర్నరు ప్రతినిధుల అభిప్రాయమునకు విరోధముగా నడుచుకొన్నయెడల తాను ఏకతేజముగా జవాబువారిగా నుండవలయుననియు ఒక నిర్మాణము ఉండవలయును. ఇదివరలో ఈ రెండుతరగతుల సబ్జెక్టులకు ఎటుల ఆదాయవ్యయములు ఉండునో అటులనే యొక రాబోవుసంవత్సరములలోను పంచిపెట్టవలయును. అట్లు చేసిన వెనుక ఏయొక్క విషయధనము చాలదనికొరుచున్నావో తానే క్రొత్త పన్ను వేయుటకు ఉద్యమింపవలయును. గవర్నరులు వారు ఇదివరకు మాదిరిగాక కాసననిర్మాణసభకు లాబడి ఉండవలయును. అయినను అవసరకాలములలో అధికము కాని చట్టములను కాసననిర్మాణసభవారు చేయుటకు ఇష్టము లేని యప్పుడు గవర్నరువారే నేరుగా చేయవచ్చును. కార్యనిర్వాహకసభలోని అధికారము మెంబర్లు ప్రతినిధులచే ఎన్నుకొబడిన ఇండియనులుగా నుండవలయును. ఎప్పుడు ఇండియా గవర్నరు మెంటును రాష్ట్ర గవర్నరు మెంటును జనుల అభిప్రాయమును అనుసరించి నడుచుకొనకున్నవో అంతవరకును ఇండియా మంత్రి అధికారము తగ్గకూడదు. పార్లమెంటు వారి అధికారమును తగ్గకూడదు.

మన గొప్ప యధికారులు మనకు అధిక హక్కులు ఇచ్చుటకు యత్నించుచుండగా, మన రాష్ట్ర గవర్నరులు డిఫెంస్ ఆఫ్ ఇండియా ఆక్టులముగా వారాప్రతికలను ఆపియు, జనులయొక్క పూజనీయుల మాట్లాడనీక చేసియు ఇబ్బందులు కలుగజేయుచున్నారు.

ఇప్పటివరకే గవర్నరు మెంటును ప్రతినిధులు ప్రక్షింపవచ్చునుగాని వాటివలన కించిల్లులాభమును కనబడలేదు. కూడినవరకు జనుల అభిప్రాయముల ననుసరించు గవర్నరు మెంటు నడుచుకొనవలయును. ఎదివరకు వారాప్రతికల సంపాదకులు డిఫెంసు ఆఫ్ ఇండియాఆక్టు, ప్రెస్సుఆక్టు, ఇండియా సివిల్ కోడుకు భయపడి వ్రాసెదరో, పరవాసము, అంతరవాసము ఎదివరలో మనదేశముఖ్యులను వెదరించుచున్నవో అదివరలో ఇండియనులు బ్రిటీషు రాజ్యమువారిపాలలు కారు. రాబోవు మార్పులు ఇంగ్లాండుదేశములోనుండు ఇంగ్లీషువారికి ఎంత స్వతంత్రము ఉన్నదో అంతస్వతంత్రమును ఇండియనులకు ఇచ్చినగాని దేశము ఎప్పటికిని వృద్ధికి తేజాలవు.

ఈరిపోర్టు మనము అంగీకరించుకొనుటకు మునుపు మనవెదలచే చెప్పబడినరీతిని మార్పులుచెందినగాని ఆవి ముందుకురావు. మనకోరికలను ఇంగ్లీషు పార్లమెంటువారి చెవిని పోకునని వేడెదను. మనకేత్రువులు కట్టుబట్టుములేక ఇంగ్లాండులో మనలను దూషించుచున్నారు. మనప్రతినిధులను ఇంగ్లాండుకు పోనీయకనే త్రప్పివేసిరి. మనదేశములోనే కొన్ని రాష్ట్రములలో మన వారాప్రతికలు పోకుండ నుండగా ఇంగ్లాండు నకు మనసంకతులు యాదవు పోయిచేరునా యని సంశయములుగుచున్నది. మంచిని కోరెదము. ఇక నైనను మనకేత్రువులు కలిగించిన కల్మషములను పోగొట్టుటకు మన ప్రతినిధులు ఇంగ్లాండునకు పంపబడుదురు గాక! ఇక నైనను స్వతంత్రప్రియు లగు ఇంగ్లీషువారు మన కన్ననిపురుషులను గమనించి, మనకు స్వతంత్రము లిచ్చి వారి రాజ్యమునకు గొప్పకీర్తి తెప్పించుకొనుదురు గాక యని నా ప్రార్థన?

వర్ణావశ్యకత:—ఈ గ్రంథము కాకినాడ వాస్తవ్యులగు గో.వి. వారిశృంగారాపుగారిచే రచింపబడినది. ఇందు వర్ణప్రయోజనము, వర్ణతత్త్వము, మున్నగు ఘనవిషయములు శాస్త్రోక్తి మగు చర్చ గానవచ్చుచున్నది. వీరి యభిప్రాయము లన్నిటితో సంపూర్ణముగ నెల్లరును ఏకభావం పీటులేకున్నను, మొత్తముమీద వీరివాదము సందర్భముగ నున్నదని అంగీకరింపవలసి యున్నది. దీనివల యా. 0-10-0 మాత్రమే.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం॥ ఆగస్టునెల 26-వ తేది

సోమవారము.

సంగ్రామ వైఖరి

—:—:—

సంగ్రామ వైఖరియందు, శత్రువులకు విషమ దశ ప్రాప్తించినదనుటకు సందియములేదు. ఫాక్కు సేనాని యవలంబించిన యుద్ధతంత్రము జర్మను పూహముల కన్నిటిని భగ్నపరచినది. అమెరికనులు తమ సైన్యములను పశ్చిమరంగమునకు బంపుట కల్గి యనియు, నొకవేళ వారందులకు సాహసించినను జర్మను జలాంతర్గాములు వారిని సముద్రగతుల జేయుట నిశ్చయమనియు, శత్రువు లడియాసల జెందిరి. కాని, అమెరికనులు తమ సైన్యముల నధిక సంఖ్యాకులుగ పశ్చిమరంగమున కంపిరి. వారిరాకను జలాంతర్గాములు ఆటంక పరుపలేక బోయెను. ఫ్రెంచివారల యవస్థం దనాశక్తి యుడిగినదని జర్మను లపోహలకు లోనై యుండిరి. కాని ఫాక్కు సేనాని తన సామర్థ్యా తీత్యముచే ఫ్రెంచిసైనికుల ప్రభావమును శత్రువుల కెరుకకడప గలిగెను. తన యుద్ధతంత్రనిపుణతచే ఫాక్కు సేనాని సంగ్రామవైఖరి నొక్కు మ్మడి మార్చగలిగెను. శత్రువులు, ఫ్రెంచి, అమెరికను, ఆంగ్లేయుల విజృంభణశక్తిని భరింపలేక కాలికీ బుద్ధిచెప్ప దొడంగిరి. సమయమును బోనాడక మిత్రమండలివారు జర్మనుల పలాయనమును అవజయముగ మార్చగలిగిరి. సోమ, ఆంగరు నదుల మధ్య జర్మనులను ఆంగ్లేయులు తరుమ సాగిరి. లాసెన్సీగ్రామము మిత్రమండలివారి వశమయ్యెను. మాకొగిను సేనానిగారి ఫ్రెంచిసైన్యము పడువైదు మొదలు పడునెమిది మయిల్ల వరకును ముందుకు పోగలిగెను. హంబర్గు సేనాని గారి సైన్యము 5 మైళ్లవరకును ముందుకు బోయెను. ఈసైన్య మింకను ముందుకు సాగునేని, ఎయిస్ విసెలునదుల మధ్య నున్న శత్రుసైన్యమును చుట్టి వేయవచ్చును. బింగు సేనాని పురోగమముచే తీవ్రమెరుగుటపై గల జర్మను స్థానములకును, ఆంగరు నదిపై జర్మనుల ఎడమభాగమునకును, అపాయము గలుగవచ్చును. ఆంగరునదిపై శత్రుస్థానముగ ఆల్బర్ట్ పట్టణము బ్రిటీషువారి స్వాధీనమయ్యెను. బ్రిటీషు సైన్యము ప్రసిద్ధి విహించిన బాపుంపట్టణమును సమీపించుచున్నది. బాలియల్ పట్టణము గూడ త్వరలో బ్రిటీషువారి స్వాధీనము గావచ్చును. బ్రే అను గ్రామము బ్రిటీషువారి స్వాధీనమయ్యెను. ఆయిస్ నది కిరువంకలను శత్రువులు పాదనిపుచున్నారు. మిత్రమండలి వారి పురోగమన మాశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. వారి విజయపరంపర లాగుట లేదు. శత్రువులను వెన్నంటి తరుముటయందు మిత్రమండలివారత్యుత్సాహము జూపుచున్నారు. ప్రసిద్ధి కెక్కిన పట్టణములు పల్లెలు మిత్రమండలివారికి సులభముగ స్వాధీనమగుచున్నవి.

శత్రువుల కలాయనమునకు కొంతవరకు సాకులను వెదకుచునే యున్నారు. పూహము ననుసరించి వెనుకక మరలుచున్నటుల శత్రువులు ప్రకటించుచున్నారు. ఈసాకు జర్మను ప్రజల నేమైన తృప్తిపరచునేమోగాని, యోచనగల వారెవ్వరును ఈసాకు నంగీకరింపజాలరు. ఏల యన

శత్రువులు ప్రదేశమును బోగొట్టుకొనుట కన్న సైనికులను ఫిరంగులను అధికముగ గోల్చుచున్నారు. ఆయిస్ నదిని వదలిపోవుచున్నపుడు ఆనదిపై గల వంతెనలపై నను విధ్వంసము గావించుకుండనే విడిచిపోవలసిన వారయిరి. శత్రుపలాయనము సక్రమముగ నుండక చిందరవందరగ గావించబడుటచే, వారి కమితవ్యము గలుగుచున్నది. మిత్రమండలివారికి చేజిక్కు ఖయిదీల కంతు గన్నట్లుటలేదు. జర్మనులెంతవర కిటుల వెనుకకుమరలెదరను ప్రశ్న యుదయించు చున్నది. 1917-వ సంవత్సరము నందువలెనే, శత్రువులు విశేష ప్రదేశమును వదలి వెనుక నొక రక్షణపంక్తి నేర్పజుకొనెద రని, యూహించబడుచున్నది. శత్రువులకు గలుగుచున్న సైనిక నష్టపరంపరల గమనించిన, నియాహ నిజమైన గావచ్చును. హిండెనుబర్గు సేనాని, తనకు గలుగుచున్న అవజయమును గూర్చి ప్రజలు అధైర్యపడ జనదని హెచ్చరించెను. తమ యేర్పాటులకు విఘాతము సంభవించెనని, ఈయన అంగీకరింపక తప్ప దయ్యెను. జర్మను ప్రజలు యిప్పుడేపుడే కొంతవరకు సత్యము గ్రహించుచున్నారు. తామజేయుట మను సిద్ధాంతము నంతగ విశ్వసించుట లేదు. కొంతకా: మున కయినను, జర్మను ప్రజలు నిజము గ్రహించకబోరు. ఆ సమయమే తెంచుచో, మిత్రమండలివారు సంగ్రామములో బ్రవేశించిన ధర్మము కొంతవరకు నెరవేరును. ద్రవ్యము నిరంకుశత్య వివాళమున కదియే ప్రారంభసూచక మగును. ఇతర రంగములయందయినను శత్రువుల స్థితి యనుకూలముగ లేదు. రుష్యాను వశపరచికొను ప్రయత్నములు విఫలములగుచున్నవి. బాల్టివిక్కు లొక్కరే జర్మను మాయలకు కొంత వర కయినను లోబడిరి. కాని రానురాను వారి పలుకుబడి రుష్యాను దంతగ లేదని తేటతెల్లమగుచున్నది. జెకోస్లావక్కులు బాల్టివిక్కులపై తిరుగబడిరి. ఉక్రేనియనులకు వీరనిన గిట్టదు. బాల్టివిక్కుల ప్రభావమును తగ్గించుటకు మిత్రమండలివారు తమ సైనికులను జెకోస్లావక్కుల సహాయార్థ మంపుచున్నారు. తరుణ సమయ మాసన్న మయినపుడు, జపానీయులు గూడ నడము గట్టుచూ, వ్లాడివాస్టక్కువద్దకు తమ సైన్యమును కొంతవరకు కంపిరి. జర్మనులు ప్రాచ్యరంగమునకు మార్గము జేసి కొనకుండుటకు, రుష్యాను-జర్మనుపైతీ బలపడకుండ మిత్రమండలి వారు ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. అమెరికా, ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, జపాను దేశములు గలసి ఈ మహాత్కార్యమును సాధింపబూనినవి. ఏదిక్కు జూచినను శత్రువుల స్థితి దుర్భర మగుచున్నది. ఆస్ట్రీయా అంతకలహములతో క్రుంగుచున్నది. జర్మను జలాంతర్గాములు ప్రయోజనవిరహితము లయి బరగినవి. మిత్రమండలివారి సైనికుల రాక పోకలను గాని, సంగ్రామపరికరముల సప్లయిని గాని, జలాంతర్గాము లాటంకపరుప లేక బోవుట యే గాక, నయ్యవి నొకల ఫిరంగుల కాహుతి యగుట శుభసూచకము.

శత్రుబల మిందుచే క్షీణదశ జెందుచున్నదనుట కేమాత్రము సందియమును లేదు. శత్రువులు తిరిగి సంధికి ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. వారి మంత్రుల యుపన్యాసములలో పూర్వమందువలె దంభోక్తులు లేవు. విదేశమంత్రయగు డాక్టరు సోల్బుగారు యుద్ధమునందు ఆంగ్లేయులచేడిక్కిన జర్మను వలసరాజ్యములను తమకు తిరిగి యిచ్చివేయవలయుననియు, జర్మనులు ఆఫ్రికావాసులను తిన్నగ పాలించి రనియు, ఇటీవల నుకన్యసించిరి. ఈ అధిని

వేశరాజ్యముల వారి స్వత్వముల గూర్చి సంధి సభవా రెటుల నిశ్చయించెదరో తెలియదు కాని, స్వయంనిర్ణయసూత్ర మవలంబించునెడల, ఆఫ్రికా వాసు లెవరును జర్మను పరిపాలనమును తిరిగి గోర రనుట నిశ్చయము. డాక్టరు సోల్బుగారికి మీద మరియొక యుద్ధము ప్రపంచమునందు జరుగకుండ తగిన ప్రయత్నముల గావించవలయునని ముచ్చటించిరి. స్వల్పకాప్త స్వాతంత్ర్యము నొక్కుమ్మడి హృదయతాపమయినను లేక వినాశ మొందించిన జర్మనులు, యుద్ధ మింకొకమారు జరుగకుండ ప్రయత్నింపవలయునని కోరుట, వింతను పుకొల్పక మానదు. ఇటీవల గలిగిన అపజయములే జర్మను ప్రముఖుని యుపన్యాసము నందు గల భావములకు కారణమని యూహించవచ్చును. జర్మను దౌర్బల్య మతిశయించుచుండ, మిత్రమండలి వారి ప్రాబల్యము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో, ఫాక్కు సేనాని పూహ మేమై యుండునని, లండను నందును, ప్యారిసునందును, ఆల్చనలు ప్రబలుచున్నవి. శత్రుబల మింకను నెమ్మది నెమ్మదిగ తగ్గించి, దానిని నష్టపరుచుటయే ఫాక్కు సేనాని యుద్దేశమో, లేక శత్రుదౌర్బల్యము నాధారపరచి కొని అంత్య విజయము లభించువరకు ఇప్పుటినుండియు విజృంభించుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశమో యని, విమర్శనలు బయలుపెడలుచున్నవి. కొందరు ఫ్రెంచి విమర్శకులు ఫాక్కు సేనాని విజృంభణము తాత్కాలికోప యోగము కొరకే ప్రారంభింపబడినదనియు, జర్మనులు నూతన సంగ్రాహానము నేర్పజెదరనియు, అభిప్రాయపడుచున్నారు. జర్మనుల పంక్తి చెల్లాచదరైయున్న, యీ సమయముననే అంత్యవిజయమును బడయుట లాభకరమని, మరి కొందరు విమర్శకులు తలంచుచున్నారు. జర్మనులు తమ సైన్యములను రుష్యానుండి తీసికొని వచ్చుటకు వీలులేకుండ, రుష్యాను దేశస్థితి కలవరము గలిగించుచున్నది. అందుచే నింతకన్నను శత్రుసంహారమున కనుకూలతరుణ ముండ దను నభిప్రాయము చాలవరకు ప్రబలియున్నది. ఈ శుభిప్రాయము లెటులున్నను, ఫాక్కు సేనాని సమయమునకు దగిన కార్యక్రమము నవలంబించు ననుట కేమాత్రము సందియముండదు. యుద్ధ ప్రస్థానమునందు శత్రు ప్రాబల్య మడగినది. మిత్రమండలి వారి సంగ్రామ సన్నాహము సంపూర్ణముగ నున్నది. అమెరికను సైనికు లసంఖ్యాకులుగ నేతెంచుచున్నారు. అందుచే అంత్యవిజయము చూపుమేరలో నున్నదనుటకు సందియము లేదు. విజయము లభించులోపల సంధి కెక్కడును అవకాశము లేదు. సంపూర్ణ విజయమే శాశ్వతమై సుఖప్రదమగు సంధికి మార్గము జూపగలదు. స్వాతంత్ర్యపునరుద్ధరణము, నిరంకుశవివాళనము, మిత్రమండలివారి ముఖ్య శయములు. ఈ యాశయములు త్వరలో సఫలమగునని ప్రపంచ మెరుదుజూచుచున్నది.

రాజద్రోహంఘనవేదికము

III

వంగరాష్ట్రము

వంగరాష్ట్రవిషయమై యీ సంఘమువారు తమ నివేదికమున ఆరుప్రకరణములు వినియోగపరచియున్నారు. బాంబాయిరాష్ట్రమున చిత్తావన బ్రాహ్మణులవలెనే, వంగదేశమున భద్రకులజులపై ఈ విప్లవోద్యమ నేర మారోపింపబడినది. ఈ భద్రకులజులు పాశ్చాత్యవిద్య నభ్యసించినవారు, ఉన్నతాశయ ప్రేరితులు, పల్లెలయందు

కూడ అనేకవిద్యాశాలల స్థాపించి, ఆంగ్లభాషా జ్ఞానమును ప్రజలయందు వ్యాప్తము గావించుచుండిరి. కాని వీరు విదేశీయులవద్ద నేవకులుగ నుండుటవలన గలుగు శారవహీనతను గ్రహించి రని నివేదికకర్తలే నుడువుచున్నారు. తమ విజ్ఞానమును శక్తిసామర్థ్యములును విజృంభించుటకు వాణిజ్యపాఠశాలమికావకాశములు లేక పోవుటచే విరియిండు స్వాతంత్ర్యాయములు ప్రబలి 'వైవికలసంతృప్తి' పొడనూప దొడగినది. వీరియందసంతృప్తి పెంపొందించుటకు భగవత్స్వరూపు డగు రామకృష్ణ పరమహంసయు, వివేకానంద స్వామియు లోడ్చుడి రనియు, వీరి వాక్యములను విన్నవకారులు తమ యువయోగార్థము వినియోగించి రనియు యీ నివేదికకర్త లభిప్రాయపడుట అన్యాయము.

“ఓ భారతదేశమా! ఈ పరికరములతోడనే సంపూర్ణ నాగరికమున, గౌరవమును బొందగోరుచుంటివా? గౌరవ విహీనమగు పితృతాపముతో, దైర్యహీన సంపన్నుల కవమగు స్వాతంత్ర్యమునంద గోరుచుంటివా? ఓ! మాతృశక్తిస్వరూపా! నా దుష్టలక్ష్యము తొలగింపుము; నా పౌరుషహీనతను తొలగింపుము; నన్ను మనుష్యునిగ చేయుము.”

ఆని వివేకానందస్వామి యొసగిన ఆధ్యాత్మికోపదేశము, విదేశాధికారప్రతికూల మనియు, మాతృశక్తి సహాయమున స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుటకు నిర్దేశింపబడిన దనియు ఈ సంఘము వారు తలంచు టెంతసమంజసమో మేమూహింప జాలకున్నారము. ఇతవరకును క్రజలస్థితి తెలిసినది ఆశావరసాత మైన ఈ విప్లవాద్యువ్యాప్తికి నిరంకుశాధికారకార్యము లెంతవరకు లోడ్చుడి నవ్రా యించుక యోచితము. ఆంగ్లవిద్యాధికుల సంఖ్యను తగ్గించి, తమూలమున జాతీయాభివృద్ధికి నిరోధదాయక మగు విశ్వవిద్యాలయ శాసనము కర్తను ప్రభువుచే ప్రతిపాదించబడినది. ఈ విషయమున ప్రజలయందల్లకల్లోలము వ్యాపించియుండగా, వంగదేశవిభజనము జరిగినది. ఇందుచే దేశజలయందెల్లడలను కోపోద్రేకములు ప్రజ్వరిల్లినవి. క్రజవాక్యములను క్రభుత్వమువారు పరిగణింపరైరి. కావున విదేశవస్త్రబహిష్కారము ప్రారంభమైనది. “అనేక శతాబ్దాలనుండి శాంతివంతమై యుద్ధవైభవము లేకయుండిన వంగదేశపు భద్రకులజలలో” అసంతృప్తి వ్యాపించుటకు వైకారము లెంతవరకు కారణభూతములో పాతకులే యూహించుకొనవచ్చును.

గాంధీగారి ప్రతము

అహమ్మదాబాదు మిల్లు కూలీలజేతన మభివృద్ధి గావించనిది, తాము పసిలో జేరమని కూలీలదివరకు నమ్మొకట్టి యుండిరి. కూలీల మొరలాలించబడ నంతవరకును, తాను సత్యాగ్రహ ప్రతము బూనెదనని గాంధీగారు శపథము బట్టి యుండిరి. తుట్టుతుడకు, తాత్కాలికముగ గాంధీగారు కోరిన మేరకు వేతనాభివృద్ధి గావించి, ఈ విషయమును కంచాయితీదార్లు పరిష్కరించుటకు మిల్లు ఖామందులను, కూలీలను అంగీకరించిరి. కంచాయితీదార్లు విచారణ జేసి 100-కి 35 వంతున కూలీల జీతమును వృద్ధి గావించవలయుననియు, సమ్మొకట్టిన నాటినుండియు నీ జీతమియ్యవలయుననియు, తీర్పు జెప్పిరి. గాంధీగారి సత్యాగ్రహప్రతము సంపూర్ణవిజయము గాంచినది. మోటుబలమున కన్న, ఆత్మవిశ్వాసమే యనేక మడుగులు అధికమని గాంధీగారి జీవితము కరతలామలకము గావించుచున్నది. గాంధీగారి జీవితము భారతజాతీయం దాత్మవిశ్వాసమును వ్యాపింపజేయు గాక!

న్యాయపరిమళానుభవములు

రాజమహేంద్రవరము నుండి ఒక విలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు

“న్యాయపరిమళానుభవములుగాను, ఆరోగ్యము తిన్నగ లేకున్నను ప్రత్యేక దేశీయ మహాసభకొరకై బొంబాయికి వెడలిరి. కాంగ్రెసు సభకు, అన్ని రాజకీయ మతములవారును వెడలవలయునని, వంతులుగారి యభిప్రాయము. కలకత్తాలో జరిగిన మితవాదుల సభకు రమ్మని సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు గౌరగ, ఆ సభ జరుగుట కింకను కాలము రా లేదని సుబ్బారావు వంతులుగారు తంత్రీవార్త సంపిరి.”

ఆంగ్లదేశమునందలి మితవాదప్రముఖులగు శారవసియు లగు మోచర్ల రామచంద్రరావు వంతులుగారును, న్యాయపరిమళానుభవములు గారును, సందిగ్ధ తరుణమున కాంగ్రెసు సభ నుండి చిలక తమ మనస్థైర్యమును చూపి, దేశీయులకు మార్గదర్శకు లగుట సంతోషప్రదము

మోటారు నైకిలు ప్రమాదము:—కలకత్తాలో నన్నటి ఆర్. ప్రేటు కంపెనీ-ఇంజనీరు వైద్యుగారు గత గురువార మదయము 9 గంటలకు చార్లంగి రోడ్డు గుండ మోటారునైకిలుమీద బోవుచుండిరి. వారు కాంటి నెంటులు హోటేలు యొద్దకు బోవునప్పటికి ఆఫీసునందు నిలుచుండిన గుట్టపుబండి యొకటి చట్రులన రోడ్డు కడ్డము దిరుగుటలో వైద్యుగారి నైకిలుబండి దానిపై బడెను. వైద్యుగారు నాలుగైదు గజములమేర త్రుళ్లి పడిరి. వారితలకు కఠినమైన గాయము తగిలెను. హోటలులోనివారు కొండతాయన ను ముందు ఆస్పత్రికి తీసుకు వెళ్లిరి. నైకిలుబండి ముక్కముక్క లయ్యెను.

సమ్మొక స్వామిద్రోహము:—కలకత్తా నగరమునకు తీరమున నుండు ప్రదేశానాసి యగు సింగుప్రసాద్ అను సొంక 18 సంల యువకు డొకడు కలకత్తానగరమునకు బోయి ఒక దినమున బీడకాచులో నొక బెంచీపై గూర్చుండిన. ఆతడట్లు గూర్చుండి యుండగా నెడో కలకత్తానాసి యగు సొంకడు వానియొద్దకు బోయి వాని భోగక్ష్మా తెలిసికొని తానగూడ స్వదేశస్థుడే యని వానిని సమ్మొంచి ఒక ఘెద్ద కంపెనీలో వానికి ద్వారపాలకుని పని నిప్పించెదనని గొప్పలు చెప్పుచు నీ యొద్ద నే మాత్రము నైక మున్నదని వాని నడిగెను. తనయొద్దకు 22 లు మాత్రమే కలవని అతడు చెప్పెను. ఆ నైకమును ఎట్లయినను అపహరింపదలచి వానికి రెండు రసగుల్లలు తినుట కిచ్చెను. పాపమా అమానుడుకు వాటిని దినివేసెను. తినివేసిన 5 నిమిషములలో నతనికల దిమ్మెక్కి గాఢనిద్ర పట్టెను. తన కోర్కెలు ఫలించిన పని యెంచి ఆమానులమారి వాడు ఆ యువకుని నైకము నంతను దోచుకొని అచ్చునుండి నైక నడచెను.

దోష మెంచిన స్త్రీని హత్యగావించుట:—కలకత్తాలో ఆగ్రెవ్ ఖాక్ అను నతిదు తన భార్య మొహిరాక్ తో గూడ జోయను మండల్ అనువాని గృహములో గాపురముండెను. ఒకదిన రాత్రి తనభార్యను ఇంటిలో విడిచి ఆగ్రెవ్ ఖాక్ తనమామగారింటికి బోయెను. ఆర్ధరాత్రిమందు జోయక్ మండల్ మొహిరాక్ గదిలో ప్రవేశించి అందు బయటెను. పిచ్చుట ఒకటి ఒకటి న్న ర గంటల వేళ పును వాని సోదరి నాషిరామ్ మేల్కొని తనయన్నగారు తన గదిలో నుండక బోవుటచే ననుమానపడి మొహిరాక్ గది యొద్దకు బోయి తలుపుతట్టెను. ఆమెను ఎట్లైన నెరటిలోనికి తీసుకుబోయి జోయక్ మండల్ తనగదిలోకి వెళ్లుట కకకాశము కలిగించవలెనని మొహిరాక్ యత్నించెను గాని నాషిరామ్ పట్టుపట్టి తనయన్నగారిపై కేకలువేసి ప్రారంభించెను. అతడు మొహిరాక్ సంబంధము పరిత్యజించునుడట తాను రహస్యమును గ్రామస్థులకు వెల్లడిచేసెదనని ఆమె తనసోదరునితో బల్లెను. అతని కాగ్రహమునిమిషనిమిషమునకు అధికమగుచుండుటచే నత డామెను క్రింద పడచేసి పీకపై నడుగిడి త్రొక్కి చంపివేసి ఆమె ఒకవిధమైన దుద్దురు రోగముచే బంపబడెనని గ్రామస్థులలో మరుసటిదినమునచామెను గాని వారు వానివైనుమానపడి పోలీసువారికి వానిని ఒప్పగించిరి. వారు వానిపై కేసుచేసి ఉరిశిక్ష నిధింపించిరి.

స్థానిక వార్తలు

రత్నాలంఘనం పెనీ:—ఆంగ్లప్రభుత్వమువారి ఆతిథ్యముగ నాంగ్లదేశమునకు పత్రికాప్రతినిధిగ బోవుచున్న హిందూపత్రికాసంపాదులగు ఎస్. కస్తూరిరంగఅయ్యంగారి ఛాయాపటము మాకార్యాలయము జేరినది. ఈ ఛాయాపటము రత్నాలంఘనం పెనీవారిచే తీయబడి, మిగుల మనోహరముగ నున్నది. కలయునాడు 157, బ్రాడ్వేలోనున్న యీ కంపెనీ వారిచేర వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

వెల రు 1-8-0 మాత్రమే.

తపాలునోటీసు:—కలకత్తా మీదగ పసిఫిక్కు మహాసముద్ర మార్గమున పంపబడు ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రపు తపాలు సెప్టెంబరు నెల 6 వ తేది మధ్యాహ్నము చెన్నపురి జనరలు తపాలాఫీసులోనున్న నగరమందలి నితర తపాలాఫీసులలో నున్న కట్టివేయబడును. పసిఫిక్కు మహాసముద్రమార్గమున అని వ్రాయబడిన టపాలు మాత్రమే ఈ మార్గమున పంపబడును.

తపాలుచార్జీలు హెచ్చింపబడుట:—గ్రేటుబ్రిటను పోడాక్తో సహా ఈజిప్టు, బ్రిటిషు ఆఫీనినేకనములకు పంపబడు తపాలచార్జీలు జూలై గావించ పబడినవి. రాబోవు సెప్టెంబరు నెల 1-న తేది లగాయతు వై దేశములకు పంపబడు ఉత్తరములలో నొక బొమ్మ భారము గలదానికి 1½ అణా చార్జీ చేయబడును. 1 బొమ్మకున్న భారమైన ఉత్తరములకు జూలైభారములో 1 బొమ్మకు 1 అణా చొప్పున చార్జీ చేయబడును. ప్రభుత్వమువారి తరపున యుద్ధనౌకలలో బనిచేయుచున్న ఉద్యోగులకును మనుష్యులకును పంపబడు తపాలచార్జీలలో మార్పు లేదు కలగ లేదు.

తంతివార్తల రేట్లలో మార్పు కలుగుటవలన తంతి మనియార్డరు రేట్లలో గూడ మార్పులు చేయబడినవి. ఎక్.స్పెస్ తంతిమనియార్డరులకు 1½ రూలు చార్జీ చేయబడి 12 మాటలకు దాటినయెడల మాటకు 2 అణాలు చొప్పున చార్జీ చేయబడును. అర్జిన తంతిమనియార్డరులకు 12 అణాలు చార్జీ చేయబడి, 12 మాటలకు అధికమైనయెడల మాటకు 1 అణాచొప్పున చార్జీ చేయబడును.

ఆంధ్రపథ

ఈ సభవారు నిన్నటిసాయంత్రము 5-80 గంటలకు విక్టోరియా బిల్డింగ్ హాలులో “లన-మక” నాటకమును ఆచ్యుతముగ ప్రదర్శించిరి. వీరిదివలకు ప్రదర్శించిన నాటకములన్నింటిలో నది అత్యుత్తముగ నున్నదని తెలుపగలిగినందులకు సంతసించుచున్నాము. సాత్రధారులెల్లరు తమతమ భాగముల నెల్ల సంతృప్తికరముగ నిర్వహించిరి. లన మక సాత్రముల ధరించిన బాలురు నాటకరంగమునందు తిలకప్రాములనుట నిర్వివాదాంశము. వీరువులలో నెవరికొక్కడు కక్తిసామర్థ్యములున్నదియు విషయనిర్ణయము గావించుట కష్టము అయినను మక సాత్రధారి గాత్రమాధ్యమన నేమి రసపోషణమున నేమి నటసామర్థ్యమున నేమి నాటకసాత్రధారులలో నెల్ల సగ్రస్థానము నలంకరించెనని మా అభిప్రాయము. నీక తన సామర్థ్యముచే సభ్యుల ఆమోదమును గడింపగలిగినను స్త్రీలలక్షణములు మాత్ర మామె మోము న గాన రా వండుట చే, కొంత వ అ కా మె సాత్ర ప్రాక స్వయము తగ్గ నేమాయని సందియము నొడముచున్నది. లక్ష్యబుడు కరుణారసమునుజూప కక్తిరంచనలేక ప్రయత్నించియు, కరో తార్థుడు కాబాలక పోయెను. శ్రీరామచేషధారి సర్వవిధముల తన నటసామర్థ్యమును వెల్లడించెను. నాటకము మొత్తము మీద చాల రక్తిగట్టి, సభ్యుల కామోదము కలిగించిన దని చెప్పకతప్పదు. ఈనాటకమున కధ్యక్షులగు పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు సుప్రసిద్ధనటులగు వేమరుమాడి శేషగి. రావు వంతులుగారి కొక స్వర్ణపతకమును, నీక, లక్ష్యబు, మక, లన సాత్రధారుల కొక్కొక రజితసాత్రమును బహుమానముగ సొంగిరి. ఆచంట సుబ్బారాముడుగారు లనచేషధారికి ఒక స్వర్ణపతకమును బహుమానసొంగిరి. తమసామర్థ్యములవలన బహుమతుల గడించిన వీరికెల్లరకును మామధి నందనములు.

రెండవ యుద్ధముగమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి పు డ వే క్షి త ము లు.

ఈ యుద్ధము నూటికి 50వంతున ఈయబడును. వృత్తికన్నలేదు. ఈ యుద్ధమున వ్రతములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 103 రూ॥ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥పాయలును వ్రతములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సొమ్ముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు వీని చింపి మీ పేరువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్,..... 1918.

కో థా థి ప తి,

ఇందులోరూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

అయ్యో,

దీనికోక యుద్ధమునవ్రతమును ((ప్రామిసరీసోటు *) నొకదాని నిషేధించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ వ్రతపు సొమ్మును ఏ సంవత్సరములో సొమ్ముకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 28, 25, 28 సంవత్సరములో వాసనుచేయవలయును.

ప్రైవేట్లో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు,.....నిలాసము..... (సమైక్యముగ వ్రాయుడు.)

వి రో వా మ హా నం గ్ర మ ము

(రైటరు ఏ జి సి.)

ఇంగ్లండు

రాబర్టు సిసిలు ప్రభువుగారి ప్రత్యుత్తరము.

లండన్, ఆగస్టు 28:—జర్మను అధినేతలను గూర్చి డాక్టరు సోల్సుగారు నడిపించానికి రాబర్టు సిసిలు ప్రభువు గారు గూటంతో ప్రస్తావించినపుడు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. జర్మను పరిపాలనము దౌర్జన్యముగ నున్నదని నుడిచి నపుడు సోల్సుగారు కోపావేశము లగుచున్న వారు. సంగతుల నన్నిటిని నెలకొనిన వారెవరును సోల్సుగారు యభిప్రాయములతో నేకీ భవించ బాలరు. జర్మను అధినేతలనులయందు జర్మను పరిపాలనమును గూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ఒక గ్రంథ మును ప్రకటించును వారు. కొన్ని విషయములను తలకొంచిన జర్మనుల పనులయతి, వారి దౌర్జన్యము నెల్లడియగును. ఆస్తి కా లో కాంతి సమన్వితమగు రాజ్యమును స్థాపించవలయునని జర్మనులు కోరినది డాక్టరు సోల్సుగారు తెలిపిన సిద్ధాంతమును నెనంగీకరించబాలను. జర్మనురాజ్యమును ఆఫ్రికాలో నేర్పరుచుకొని పైనికసహాయముచే స్వాధీనము చేసికొనవలయునని మరొకందరు తమయభిప్రాయమును వ్యక్తికించుచున్నవారు. సాంగ్రామికోపయోగమునకై కొంతవీలును తేసికొనవలయునని గూడ కొంతమంది యభిప్రాయపడుచున్న వారు. సుమద్రతీవులన్నియు జర్మనులస్వాధీనమగుచో అయ్యది బ్రిటిషువారి కసాయకరముగ నుండును. జర్మనులకు చాల యుపయోగముగ నుండగలదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు ఆఫ్రికను అధినితేతములను కలుపుకొనవలయునని బాల్బురుగారు సూచించిరిని డాక్టరు సోల్సుగారు నేరారోపణమును తేయుచున్నవారు. అడివంతమాత్రము నిజముగాదు. అట్టిసూచనయే తేయబడలేదు. తిరుగ జర్మనులు తమ అధినేతములను స్వాధీనము చేసికొనుట యసాధ్యమని బాల్బురుగారు ను మరొకందరును నుడిచి యుండిరి. ఇంతకంటె బాల్బురుగారు గాని బాయిదు బార్నిమంత్రి కేఖరుడుగాని వచించియుండలేదు.

ప్రపంచమున కంతకు ముఖ్యమగు విషయము.

జర్మను అధినేతలనుగూర్చి ముండేమి తేలువలసినదీ సంధిసమావేశమున నిశ్చయించవలసినది ప్రధానమంత్రి గారు నుడిచిరి. ప్రపంచమున కంతకును సంబంధించిన ఈ ముఖ్యవిషయమును ప్రశ్నేకముగ ఈతేదీనవారోక్తరే నిర్ణయించ వీలు లేదు. మిత్రమండలివారి యభిప్రాయమును నైకొని తీర్మానించవలసియున్నది. డాక్టరు సోల్సుగారి అంత్యోపన్యాసమును పరిశీలించి...దరఖాస్తులను, లోకజ్ఞానమునుగూర్చి ఉపన్యాసించినవలె లోచుచున్నాడు. ఈ సంగతులన్నియు సాధారణ విషయములే. వీనినందరును ఈతేదీనవారో ప్రతివారును అంగీకరించి వారు. యుద్ధమునందు మార్పులగల్గినగాని అట్టితత్వములను మేము ఎన్నడును వినలేదని జెప్పినందున వాని గాంధీరవంతయు పోయినది. యుద్ధమునల కలుగు గొప్పము వారి నలన కలుగు లోకజ్ఞానము మున్నగునవి యన్నియు మాకు తెలియును. జర్మనుల యవస్థుండనము ప్రారంభమైనప్పుడు జర్మనీలో ప్రాపరు కధికారమునకై ఆల్లములు బహులుడేరెనని మనకు తెలియును. ఇప్పుడంత ఆకస్మికముగ సంధికై యాతురతను జూపుట వాస్తవమైనచో డాక్టరు సోల్సుగారి యభిప్రాయములు ఆకస్మికముగ మార్పునకై నడచియుండవలయును. లేక జర్మనులలో వీరికిమాత్రమే సంధికోరికై యాశపించి యుండవలయును. పరాజితులమైతిమని జర్మనులు ఒప్పుకొనువరకు మనలకు విజయముచేకూచువరకును. సంధిపాసగుట యసంధిమని నావనోనిశ్చయము.

ఇంగ్లండువారికాహ్వానము

లండన్, ఆగస్టు 24:—జర్మనులు గెలిచినచో ఇంగ్లండు వారుగూడ నధికముగా నప్యపరిహారమిచ్చు కొనవలసి యుండును. విశ్రమండలివారు స్వతంత్ర్యము కొరకు పోరుచున్నారు. వారికి జనరలు బోధు జనరలుస్కట్లు గాగ్రంట్లీ యోధులుతో డప్పడుచున్నారని కల్పలు లించిగాను నుడిచిరి.

ప్రాస్త

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండన్, ఆగస్టు 28:—(మగ్యా. 1) బ్రిటిషువారి రిట్లు ప్రకటించిరి:—లిహాన్సుకును కోవియూలు నడికిని నడుమను సేనాముఖమున నంతకును యుద్ధము సాగుచున్నది. అనేకస్థానములందు మేము పురోగమమును సలుపుచున్నాము. రాత్రియందు బోకోరుకు తూర్పున డెయిలెస్కోరు మైదానపు సమీపమున శత్రువులు సల్పిన రెండు ముట్టడులను భగ్నపఱచితిమి. లెటోరేటుకు తూర్పున, సోఫ్ బెర్లినుకు వాయవ్యమునను జొట్టరుసీనుకు తూర్పునను మనపంక్తిని ముందునకు జేర్చితిమి. డెయిలరుకు వాయవ్యమున శత్రువులు సల్పిన యుద్ధము మా స్థానములకు ముండే భగ్నమయ్యెను.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండన్, ఆగస్టు 28:—(ఉద 2-35) పరాసువారి రిట్లు ప్రకటించిరి:—పగటియందు యుద్ధరంగమునంతటను మేము పురోగమము సలుపుచుంటిమి. మెట్టుఅయిననదులకు నడుమను డిబెట్టినది ముఖద్వారమునండి ఎవ్రికోరునకును నది

ప్రక్కకు వచ్చితిమి. అయిననునదికి తూర్పున మనపంక్తులను ఎయిలెట్టి ఎయిననదులకు నడుమకు క్వియర్టి (ప్రాంతమునకు) ముందునకు జేర్చితిమి మేము నెంబుఆలిస్, నెలిస్సు, బాగ్నోను, ఎవెగ్నో, బ్యూసి, వారెజిస్, పోమియర్సు అనుగ్రామముల నాక్రమించుకొంటిమి ఎయినీ అయిననదులకు నడుమ శత్రువులు విశేషసామగ్రిని వదిలివెట్టిపోయిరి. 200 టన్ల మైగ్ ఫిరంగులు ఆగస్టు 20 వ తేదీకి దరిమిలాను లెక్కింపబడెను.

విమాన కార్యములు

లండన్, ఆగస్టు 28:—విమాన మంత్రికగ్నమువారి రిట్లు ప్రకటించిరి:—శత్రువుల ఆత్మధికిమగు విమానబలముతోడను, విమానఫిరంగులతోడను స్వపురములను సంతక్షించుకొనుచున్నాను. మేము 5 పెద్ద జర్మను పురములను 5 విమాన స్థానములను తీవ్రముగ ముట్టడించితిమి. 21 వ తేదీ రాత్రిని ప్రాంతపుర కలోనిపురములను జయప్రదముగ ముట్టడించితిమి. బాంబులన్నియు వైషమలచుట్టును నేనాశించియును చుట్టును పడెను. ప్రైవేట్ రైలు నేడంక్తును స్థానమును గూడ జయప్రదముగ ముట్టడించితిమి. మన విమానములన్నియు తిరిగివచ్చెను. 4 విమానాలను ముట్టడించితిమి. విమానము లుండు స్థానములను గొట్టితిమి. విమానస్థానములను ప్రైయునులను, అన్వేషకదీపములను, విమానఫిరంగులను మరఫిరంగులతో గొట్టితిమి. మన విమాన మొక్కటి కనబడుటలేదు. నిన్నటియందయును మాకే హిమునందలి ఫ్యాక్టరీలను ముట్టడించితిమి. మా విమానములు తిరిగివచ్చుచుండగా దానిలో తీవ్రమగు విమానయుద్ధము జరిగెను. అందు రెండువిమానములు మనవి నేల గూల్చబడెను. తక్కినవి ప్రధానస్థానములపై బాంబులను వేసెను. తిరిగి వచ్చునప్పుడు తీవ్రముగ యుద్ధముజరిగి అందు మరి 5 బ్రిటిషు విమానములు కనబడలేదు. మేము 3 శత్రువిమానములను ధ్వంసముచేసితిమి. అందు రెండు గుభాలును నేలగూలెను. ఒకటి మండుచు క్రిందపడెను. కోల్లెస్టై రైలువేళ్లను భాగమును నేటియందయును ముట్టడించితిమి. విమానాలయములమీదను గూడ జయప్రదముగ బాంబులను వేసితిమి. మన విమానములన్నియు తిరిగి వచ్చినవి. మేము 194 బాంబులను రాత్రియందు 21 టన్నుల బాంబులను క్రిందియందును వేసితిమి.

తీవ్రయుద్ధము

లండన్, ఆగస్టు 24:—(ఉదయం 12-5) నిన్నటిరాత్రి బ్రిటిషువారి రిట్లు ప్రకటించిరి:—పగటియందు లిహాన్సుకుండి మెర్కాటెలునకును 80 మైళ్లకంటె పొడవగు సేనాముఖమున అతితీవ్రముగను జయప్రదముగను యుద్ధము జరిపితిమి. ఇంగ్లీషు, స్కాటిషు, ఆస్ట్రేలియను దళములు సోమునడికి దక్షిణమున ఉదయము 4-45 గంటలకు ముట్టడించి హెరల్డ్విల్లి, మాగ్నీస్, చూనోలెస్ అను స్థానములను వీనికి నడుమనున్న అడవుల నన్నిటిని చూనోలెస్కును నడికిని నడుమనున్న అడవులను వశపఱచుకొనిరి. రెండుమైళ్లదూరము పురోగమమును సలుపుటయందు అనేకులను సంహరించి అనేకులను ఖైదు చేసితిమి. 10 నిమిషములైన తరువాత ఇంగ్లీషు స్కాటిషు పటాలములు సేనారంగము ఎడమభాగమును ముట్టడించి గొమికోరు, ఎర్విల్లర్సు, హామెలికోరు, బోయెల్లిస్, బాయిరీ బెక్వెర్లి అనుస్థానములపై ఆగ్నిగర్జము గురిపించిరి. మేమునేకులను ఖయిదీలుగ పట్టుకొంటిమి. పగటిపూట మిగిలిన కాలమునందు ఈగ్రామములకు తూర్పున పురోగమమునన్నితిమి. ఇంతలో టుడివైపున ఇంగ్లీషు వేల్సు పటాలములను అంగరునది టుడివైపున ఆల్బర్ట్కు దక్షిణమునండి గ్రాండు కోరునకు శత్రుస్థానములను ముట్టడించి యుద్ధమునలిపి కొంతసేలము నాక్రమించుకొనిరి. ఉదయము 11 గంటలకు ఇంగ్లీషువారు సేనారంగమున కెడమవైపున గ్రాండుకోరుకు తీరమున నున్న రైలుమాగ్గమును ముట్టడించి ఎక్కియటు లాగ్రాండ్ గిహూకోరు గ్రామములను, విరిల్సు స్థానమున కెదురుగ నున్న కొండలను స్వాధీనపఱచుకొనిరి. మధ్యాహ్నమునందును యుద్ధము సాగించితిమి. పగటియందు నేకవేలమంది ఖయిదీలు పట్టువడిరి. శత్రువులకు విశేషనష్టము గలిగించితిమి.

విమానయుద్ధములసందర్భమున గురువారము ప్రకటముగ నుండెను. మనవిమానములు శత్రువులకు చాలకష్టము గలిగించుచుండెను. పగటియందు 35 టన్నుల బాంబులను వేసి గ్రాండ్ కోరు విమానాలయమును జయప్రదముగ ముట్టడించి మందు సామాగ్రిస్థానముల మీదను వంతెనలమీదను బ్రూజునాకాని రిక్టాకాలయములమీదను బాంబులను వేసితిమి. మేము 20 శత్రువిమానములను నేలగూల్చి 4 ను నిరుపయోగపఱచి పడ

వేసితిమి. 3 బ్రిటిషునిమానములు కనబడుటలేదు. మన రాత్రి విమానములు ఆ సేకముఖ్యస్థానముల వైపున, వెల్లెన్సును సామెటునుదొవై కాల్చే రైలుసే జంక్షనులపై బాంబులను వేసెను. ఆ విమానములన్నియు తిరిగివచ్చెను. బాంబులను వేయు ఒక శత్రువిమానమును మనపంక్తిల నడుమను నేల గూల్చితిమి.

అమెరికను ప్రకటనము

లండను, ఆగస్టు 23:—అమెరికను లిట్టు ప్రకటించిరి:—వేస్ట్ వుత్తరమున ఒక ముట్టడియందు 11 మంది బ్రిటిషులను పట్టుకొంటిమి. 21, 22 తేదీలను మన వైమానికులు లాంగుయాన్ ఆడెన్ లోమా, కాన్ ఫ్లాస్సు అను రైలుస్టేషనులను ముట్టడించి రిక్తీ టన్నుల బాంబులను వేసిరి. చాలబోట్ల బాంబులు చూటిగా పడెను. మన విమానము లన్నియు తిరిగి వచ్చివని.

పరాసురంగము

లండను, ఆగస్టు 24:—(ఉద 2 30) నిన్నటిరాత్రి పరాసువారిట్టు ప్రకటించిరి:—మెట్టు ఆయిన్ నదులను నడుమను తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. పగటి పుల్కరికొర రంగమునందు వైవెట్టిదిని దాటి ఎయిలెట్టి ఎయిసీనదులకు నడుమను బాగ్నోనుకు తూర్పునను, క్రెస్టి అమాంటుకు పడమటను పురోగమనము సల్పితిమి. ఇతర స్థానములందు నేనారంగమున విశేషములు లేవు. నిన్నటిదినము వాతావరణ మనుకూలముగ నుండుటచే విమానకార్యము బాగుగా జరిగెను. శత్రు పంక్తులు చాలమారము పరిశీలపబడినవి. ఛాయాపటములను దీయు విమానములు ఆ సేకస్థానములను బహిరంగపఱచెను. వెంటనుంటి ముట్టడించు మన విమానములు 14 శత్రువిమానములను (మందును) 9 చిన్న విమానములను నేలగూల్చెను. పగటి యందు మన విమానములు 18 టన్నుల బాంబులను వర్షించి వైసుకులమీదను సామగ్రిని గొనిపోవు వైసుకులమీదను అగ్నిగురిపించెను. రాత్రియందు విమానకార్యము సుగంధపడలేదు. 25 టన్నుల బాంబులు బోక్, హం మున్నగు పురములపై వర్షింపబడి అగ్నిగలిగింపబడెను. కొన్ని విమానములు దూర్బలాటారు విమానాలయమును తీవ్రముగ ముట్టడించెను. విమానస్థానములమీదను పాకలమీదను బాంబులు వేయబడెను. ఈ యగ్నివలన గలిగిన వెలుతురునందు తక్కిన విమానములు ఇతర విమానాలయములను, వైమానికజనులను ముట్టడించెను. భూమిపై నన్ను విమానము లనేకములకు నిప్పులుకొనెను. మొత్తముమీద నిన్నటిదినము 43 టన్నుల గుడ్డువేయబడినవి.

తీవ్రమగు ముట్టడి.

లండను, ఆగస్టు 23:—సాయంకాలము 4-25 పరాసు పత్రిక లిట్టు ప్రకటించినవి. రాత్రి పూట పావురెయిన్సు—ఓయిజు మధ్య తీవ్రమగు ముట్టడి జరిగినది. అందులో ముఖ్యముగ లీస్టీ మంటు పానల్పిరి తీవ్రమగు క్యాంపుల దగ్గర ముట్టడి భయంకరముగ నుండెను. సెంట్రిస్టుండి కాచీ యిసుపదారి వరకు ఓయిజు, ఎయిలెట్టి దక్షిణపు చాద్దులను నెలెన్నకు తూర్పునన్న కాచిలాచాటు యిసుపదారి వరకు మేము స్వాధీనముజేసి కొన్నారము. గనీ, పాటు సెయింటు మార్కు ఉరుబయట వరకు మాపంక్తిని ముందునకు గొంపోతిమి. తక్కినవోట రాత్రంతయు నెమ్మదిగ నుండెను.

శత్రుకందకములలో చొరబడుట.

లండను, ఆగస్టు 23:—(సాయం 5 X) పరాసుపత్రిక లిట్టు తెలుపుచున్నది.—ల్యాగ్నీ పడేశమున ఓయిజు ఎయిసునడుమ రాత్రి తీవ్రమగు శత్రుస్థులపోరు జరిగినది. లోరై నలోనున్న శత్రుకందకములలో ఆ సేకస్థలములయందు మా వైస్యములు చొరబడి కొంతమంది శత్రువులను బడిలగ గొనివచ్చినవి. తక్కిన రణముఖములందు రాత్రియంతయు నెమ్మదిగ నుండెను.

3 రోజులలో 14000 శత్రువులు బందీలగుట.

లండను, ఆగస్టు 24:—(సా 1-45 X) బ్రిటిషుపత్రిక లిట్టు తెలుపుచున్నది—రాత్రిపూట అబ్దుల్ ప్రదేశమున ముందు కే గి కొంతమంది శత్రువులను మావశము జేసి కొంటిమి. సాతకాలమున మరల యుద్ధము సారంభించితిమి. 21న తేదీ ఉదయము మొదలుకొని మాడుకోజుల యుద్ధమున 14 వేల శత్రువులను బంధించుక చేసితిమి. అనేకముగ ఫిరంగులుగూడ మాచే జిక్కినవి. సూర్యపుబాల్మిన్

నుకు వాయవ్యముగ జయప్రదమగు స్థానిక సమర మొనర్చి వారము. రాత్రికాలమున యెయిజు యాకెనీ, లోకరుకు దక్షిణమునకు కెమ్మోజుకు త్తరముగను జరిగిన స్థానిక యుద్ధమున శత్రువులలో తీవ్రముగపోరి శత్రువుల ముట్టడుల పతనీ చాత ముజేసేవారము. సెంట్రి ప్రదేశమునందు బాబానీ కాల్చుకు త్తరముగ మాకనుకూలముగ యుద్ధము జరిగినది.

బ్రిటిషువారు బహూమును సమీపించుట

లండను, ఆగస్టు 24:—బ్రిటిషువారు బహూమును 1 మైళ్ల దూరమున నున్నారు.

బ్రిటిషువారి అవస్థాందనము

లండను, ఆగస్టు 23:—సాయం 7 మైళ్ళ రంగమున జనరలు రాల్చిస్సుగారు మరల తలపడి 2 మైళ్ల వరకు ముందుకు పోయిరి ఇంతవరకు 1500 మంది వైదీలు లెక్కువ వచ్చి. జనరలు మిగుగారు గూడ సేను మరల బాహూమునకు తలపడి గొమొకోరును పట్టుకొనిరి.

జర్మను నౌకలు

లండను, ఆగస్టు 24:—22 వ తేదీ రాత్రి 1 గంటకు జర్మను మోటారునౌకలు దెన్విక్ సమీపమున పోలీసులను ప్రారంభించెను. పరాసునౌకలు దానిని తరిమెను. ఒక శత్రు నౌక మునిగిపట్టుకొని నౌకాదళమువారు తెలిపిరి.

శత్రువైస్యపంక్తి చీల్చబడుట.

జర్మనులు కలవరముగ వెనుకకు మరలుట.

లండను, ఆగస్టు 23:—పరాసువారి ప్రధానకార్యాలయ మందున్న రూబరు విలేజుకు దిక్కుగతరాత్రి తిరిగివచ్చినాడు:—నిన్నటిరోజు మధ్యాహ్నము సాయంకాలము గూడ శత్రువులను వెంటదించి మి. వంతెనలు ధ్వంసముచేయబడిన సమయమున నేమేము సెంట్రిస్టు దగ్గరనున్న ఓయిజును చేరితిమి. కాని వంతెనలు సంపూర్ణముగ నాశము చేయబడలేదు. దక్షిణమున వెట్టిటు తాపానును ఆక్రమించుకొనుచుండగ శత్రువులు కలవరముగ వెనుకకు మరల సారంభించిరి. ఓయిజు కావలప్రక్కన రైలుబండ్లు అతివేగముగ ఉత్తరముఖముగ నావుట గాంచివారము. ముఖ్యమగు పరికరములను సురక్షించుకొనుటకు శత్రువుల నెరుక వైస్యములు అతిదారుణముగ పోరుసల్పివినాని నివృత్తియొ జనమాయెను. సాయంత్రముగుసరికి మా సేనను సెంటుపాలన కేగినవి. తక్కిన పటాలములు మా వెంటనుండెంచి రణోపయోగముగ సామగ్రిని, పెద్దఫిరంగులను, మర ఫిరంగులను గ్రహించినవి. మా శత్రుస్థితిగములు ఆర్థికవైస్యములు ముందుకు ప్రోసికొనిపోయినవి. శత్రువులు మరఫిరంగులతో మాకు నిరోధమును కలిగించుట తగ్గనని గుర్తించితిమి. కాని కొన్ని చోట్ల ముఖ్యముగ 140వ కొండకు త్తరముగ నన్న సెంటుఅబుకొద్దగ శత్రువులు అతి మొండిగ పోరిరి. ఇచట మేము బాంబులతో పోరితిమి. రాత్రిఅంతయు శత్రువులు గుంపుగుంపులుగ బండికృతులై రాదొడంగిరి. బండికృతులైన శత్రుసంఖ్య వేలకు మించిన దగుటచే నాటిరాత్రి మాచే పట్టుకొడి శత్రుసంఖ్య ఇంతకుని నడువ సాధ్యము గాదు. మొదటి పత్తలలో నన్న తిమ స్థానములు అపాయకరముగ స్థితియందున్నవని శత్రువులు తలంచుచున్నవారు. మమ్ము నిరోధించుటకై శత్రువులు తమరెండవపంక్తి వైస్యములపై ఆధారపడియున్నవారు. చీల్చబడిన శత్రుపంక్తిగూడ మేము ఎయిలెట్టి ముఖముగ నేటిముదయమున ముందు కేగితిమి.

వైమానికులు సమరమున సహాయపడుట.

ఈ యుద్ధమున వైమానికులు అమిత సహాయ మొనర్చిరి. ఆకాశ మంతయు మేఘములచే నిండియుండెను. వర్షము కురియునను భీతి కల్గెను. అయినప్పటికి పరాసు వైమానికులు వాయుమార్గమున జర్మను వైమానికులతో తలపడి హోరాహోరిని పోరుసల్పిరి. బాంబులనులువ్వ మువైసికులు కాల్చులములకు ముందు పోయిరి. జర్మను పంక్తులపై బాంబులను కురిపించిరి, మా బాంబుల గురి పారి నుండి తప్పించుకొనుటకు శత్రువులు నానాదిక్కులకు పరుగిడిరి. నలుమూలలకు చిందరవందరగ పరుగిడినపుడు మేము మామరఫిరంగులగుడ్డతో ముంచెత్తితిమి. సోమిరస్తా అంతయు పలాయనమగుచున్న జర్మనులతో నిండియుండెను.

ఇది యొక ఆశ్చర్యకరమగు విషయము కాదు. సహాయ వైస్యములు వచ్చిన పిదప జర్మనులు మొండిగ నెదిరిపోరుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. కాని రెండవనాడు వారు లొంగవలసి వచ్చెను. ఇప్పుడు కలవరముగ వారు వెనుకకు పరుగులిడుచున్నవారు.

అమెరికనులు బాంబులతో తీవ్రముగ

ముట్టడి సల్పుట.

లండను, ఆగస్టు 22:—అమెరికావాడి ప్రధాన కార్యాలయమందున్న రూబరు విలేజుకు దిక్కుగతరాత్రి తిరిగివచ్చినాడు:—మేము అదే రీతిగ సల్పుచున్న ముట్టడిచే శత్రువులు చాల బాధపడుచున్నవారు. ఇతర ప్రదేశముల యందు శత్రువులు విమానములతో పోరు సల్పుచుండుటచే ఇచట అంతగ జోరుట కనసరము లేకుండెను. ఎయిజువంతెనలను, ఆస్థాంతముల నున్నవారిని నిరంతరము అగ్నిబాల్లచే ముందుటకు మా వైమానికులు తోడ్పడుచున్నారు. ప్రతిదినము జర్మనులకు వచ్చు సరఫరా లన్నియు ఎయిజు వంతెనల మీదుగ నే రావలసి యున్నది. ఇందులో కొన్ని అగ్నివర్షముతో నిండియుండుటచే ఉపయోగకరముగ నుండజాలవయ్యె. సాతకాలపు పొగమంచు విడిచిన వెంటనే వేడిభరింపనిదిగ నుండెను. అందుచే శత్రువులు చాలమంది లోబడిరి. రాత్రి యందు మాబాంబులచేతను శత్రుస్థులచేతను వారిని ఉరుమాడుటచే వారికి నిదురగూడలేదని శత్రువులు తెలుపుచున్నారు. మా బాంబులచేతను, శత్రుస్థిబాల్లలచేతను శత్రువులకు సరఫరాలు కూడ తగ్గినవి.

హోలండు

హోలండుదొరతీవము

లండను, ఆగస్టు 24:—మిత్రవందలితో మరల సాధిక విషయముల నాలోచించుటకు హోలండు దొరతీవము వారంగీకరించిరి.

జర్మనీ

జనరలు హిందెరుబర్గు

అమెస్టరుడెం, ఆగస్టు 23:—1870-వ సం.మున కంటు ప్రెటటును పట్టుకొనిన దినమునకు జర్మనులు వర్ధంతి జరుపు సందర్భమున జనరలు హిందెరుబర్గు మాడగగార్డుల నుద్దేశించి యిటుల నుడిచిరి, మనకు ప్రస్తుతము నిరోధము కలిగినను స్థానము మన కనుకూలముగా నున్నది. విజయమునది. శత్రువుల లసభావము మాపుచున్నారు. మనము శత్రువువదల కుండిపో మనకనుకూలముగను గౌరవముగను సంతి జరుగగలదు.

రుష్యా

46 లక్షల ఐరనుక్రాసులు.

46 లక్షలమందికి ఐరనుక్రాసు లియ్యబడెనని వాస్తవ జయిటంగు ప్రకటనాసినది.

పెట్రోగ్రాదులో ప్రజలదురవస్థ.

అమెస్టరుడెం, ఆగస్టు 24:—పెట్రోగ్రాదునందున రుష్యా ఉత్తర పరగణాలలోను కలరా కరువు, విషజ్వరమును గూడ దారుణముగ జన వినాశమును గావించుచున్నది. గ్రామములలో ప్రజలకు వారమునకుచేరి 2 పానుల ఓటుధాన్యము మాత్రము లభించుచున్నది. రొట్టెలులేవు. గ్రామములు గ్రామములే పూర్తిగా తుడిచి పెట్టుకొని పోవుచున్నవి. మాస్కోకు ఇకపదారులన్నియు పోయినవి. రైలుపనివాండ్లు సమ్మె కట్టుట యొక కారణము విప్లవకారులరైలు మార్గములను ధ్వంసము చేయు మరియొక కారణమని పెట్రోగ్రాదునుండి వార్త వచ్చినది. కలరా ఉక్రెయినుకుగూడ వ్యాపించినది, అచ్చట 258 మంది వ్యాధిసోకినదని తెలిసినది జయిటంగు వ్రాసినది.

దారుణకృత్యములు

రెమగార్డులు సింగ్రిక్కును పట్టుకొని 300 మంది జోస్థావకులను నడిబజారులోనుండి వీసిరి జర్మనులు ప్రకటించిరి.

బోల్షివికు సేనానిని పట్టుకొనుట

మరను లోరెమగార్డుల సస్యసేనాని జనరలుపేటపాపు పారిపోవుచుండగ శత్రులు పట్టుకొని బ్రిటిషువారి కశము చేసిరి ఆక్రెంజియనుండి వార్త వచ్చెను.

అవసర కృషి మండలసభ.

మచిలీపట్టణములో సమావేశము.

(మా స్వకీయవిశేషవర్ణనము)

మచిలీపట్టణము, ఆగస్టు 24:—అవసర కృషి మండలసభ సమావేశము 7½ గంటలకు బందరుపురమునందున్న గౌ. జే. సభకు సమావేశమై యందును ప్రతినిధులు జిల్లా గౌ. అన్ని తాలూకాలనుండియు వచ్చియుండిరి. ప్రతినిధులలో ముఖ్యులు పల్లెటూళ్ళనుండి వచ్చినవారులుయ్యున్నారు. వచ్చినవారిలో ముఖ్యులు: గౌ. మోచర్ల రామచంద్ర రావుగారు, డి. బి. వారణాసి సుబ్రహ్మణ్యం, ఉ. గోపాల రత్నం, డి. చంద్రబాబురావు, వా. వెం. కేశవధాని, మా. వెం. వరసింహాశాస్త్రి, త్రి. రామస్వామిచౌదరి, స. ఆదివారా మణిమూర్తి, ప. పల్లిభాస్కరరావు, త్రి. గోపాలకృష్ణయ్య, అ. గోపాలకృష్ణయ్యచౌదరి, కాళ్లమూరి నరసింహా, జే. వెం. సుబ్బారావు, మ. సూర్యవారాధరరావు, భూ. తిరుపతిరా వు, గా. వెంకట్రామరావు, వా. వెంకటపతిరావు, చి. సుం ద్రరామయ్య, సి. వి. రామాచారి, కృ. గంగరాజు, కం. తేటి రామకృష్ణయ్యశ్రేష్టి, కా. రజనీధరశ్రేష్టి, గౌ. వెంకట రత్నంచౌదరి, పి. వెంకటాచలంబాదరి, కో. కిరణమకృష్ణ రావు, శ్రీమంతు రాజారావుగడ్డ రామలింగన్న బహు ద్ధాక గారు.

జాతీయ కల్యాణాలాపార వందేమాతర గీతముతో సభ ప్రారంభమయినది.

దివాను బహదూర్ వారణాసి సుబ్రహ్మణ్యంపంతులు గారు అధ్యక్ష సంభాషణలుగనండి సభ్యులకు స్వాగత మిచ్చిరి. వారికివచ్చినందుకు ఆంగ్లేయులను ప్రాసించి వచ్చిరి. కాని ఆంగ్లేయులను ప్రాసించి వచ్చిరి. కాని ఆంగ్లేయులను ప్రాసించి వచ్చిరి.

పిమ్మట మచిలీపట్టణములో గౌ. రామచంద్ర రావు పంతులుగారు ఆంగ్లేయభారతము వహింప ప్రార్థించు తీర్మానమును ఉపసాదించిరి. రామచంద్రరావు పంతులుగారు నీటితీరుప విషయమై శాసనసభలలో చాల పనిచేసియున్నారు. మాంజుగూడ ప్రజాళిక విషయమై వారి అభిప్రాయములను ఆంగ్లేయభారతములో తెలియజేసి యున్నారు. అట్టివారిని తమకు అగ్రాసనాధిపతిగా నుండుట యెంతయు సమంజసముగా నున్నది.

ఉ. గోపాలరత్నంగారు, పర్యవేది పల్లిభాస్కరరావు గారు భూమిరాజు తిరుపతిరావుగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. ఏకగ్రీవముగా సంగీకరింపబడినది. పిమ్మట రామచంద్ర రావుగారు పుష్పమాలాంకృతులుగ జేరుబడిరి.

అధ్యక్షుని వాగ్దానము.

(ప్రస్తుత స్థితి)

వారి యవస్థానమునుండి క్రిందిభాగములను ముద్రింపుచున్నాము:— నేను యీ మధ్య కలకత్తా వెళ్లి వచ్చుటచే కేరళములో స్వస్థత లేని కారణముచేతన, అంతకు పూర్వము శాసనసభలలో చాలకాలము వినియోగించుటచేతను నాఅభిప్రాయమును ప్రాతినిధ్యముగ నివేదించి తీసుకుంటున్నాను. అదియుగాక నేను క్రొత్తక కెక్కరికిన గంగతులు గూడలేవు. అనేకమంది ప్రముఖులు తమ అభిప్రాయములను తెలియజేసి యున్నారు. ప్రతిరాజ భాగమును సభలు జరిపి అభిప్రాయములను వెల్లడిచేసి యున్నారు. ఈప్రజాళిక వలన అలీవాదులు మిత్రవాదులు అనుభవములు తిరిగి వినబడుచున్నవి. లిబరల్స్, రాడికల్స్ అని సోషల్ రిఫార్మర్స్ చెప్పినట్లు ఉపయోగించుట బాగుండు నని నా అభిప్రాయము. అలీవాదులు మిత్రవాదులు అనుభవములు నిందార్థమునకు, కాని లిబరల్స్, రాడికల్స్ అనని ఉద్దేశ్యములను సభి వచ్చును గనుక యీ పదములు వాడుట మ. చి. ప్రజాళిక విషయమై యెట్టి ప్రజాభిప్రాయములు లున్నవి చెప్పట చాలా కష్టముగా నున్నది. ప్రస్తుత రాజకీయందోరే చాలా జరుగుచున్నది. ఈ ప్రజాళిక ప్రయోజన పిమ్మట మాంజుగూడ చాల చర్చ జరిగి యున్నది. ఇంగ్లాండులో సెడికోపాం ప్రభువుగారున్నారు. 20 ఆగస్టు ప్రధాన చాలా పోరాటములు, ఇండియాకు వచ్చిపోవడమయిన చెప్పబడుచున్నది. ఆంగ్లేయిండియనులు విడుదలయిన నున్నారని గూడ చెప్పబడుచున్నది. అనేక మంది ఆంగ్లేయ వర్తకులు, చాలాకాలమునుండి ఇండియాలో

వ్యాపారము చేయుచు కొన్ని హక్కులకు స్వతంత్రము గలిగి యుండినవారు కృషిచేయుగ నున్నారు వెంకట తీసి కొను తెల్లవారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభువు, 20 ఆగ్ లాల్ గారు మొదలగునా నున్నారు. కర్జన్ ప్రభువు 20 వ ఆ ఆగస్టు ప్రధానములలో చివరభాగమును ఆధారపరచుకొనియు న్నారట. ఆగ్లాగమునకు ఆగ్లా మే ము మనకు బాగా తెలియదు ఇంకను ఆంగ్లేయదేశమున అనేక సంఘము లున్నవని చెప్పబడు న్నారు. అవిభావము: వర్తకసంఘములయి యీ దేశపు వర్తక సంఘములతో సంబంధము కలిగియున్నవయి యుండవచ్చును. ఆంగ్లేయిండియాకు వర్తకులు యిండియాకు స్వరాజ్య మిచ్చి నయెడల తమ స్వత్వములను పలుకుబడియు పోవునని తలచు చున్నారు.

స్థానికపరిపాలకులు గూడ మనకు అత్యంతకృషిచేక ముగ పనిచేయుచున్నారు. పంజాబు గవర్నర్ ఒడయర్ గారు మరీ యింతేమీమన మనకు విశోధులుగ నున్నారు. పార్లమెంటు వారు మాత్రము ప్రజాళిక ను ఉపాధిభారముతో చూచుచున్నారు. ప్రభువులసభలో గూడ సెడికోపాం ప్రభువులతో తక్కినవారందరు సహాయ భూతులుగ నే యున్నారు. వీరి నన్నిటిని మించినవి ఆంగ్లేయిండియాకు ప్రతిక లున్నవి. మనవారిలోగూడ భేదములు కను పడుచున్నవి. సురేంద్రనాథ బెనర్జీ మొదలగు నాయకులు బంగళాలోను, వాచా మొదలగువారు బొంబాయిలోను, చింతా మణి మొదలగువారు గంయుక్త పరగణాలలోను ప్రత్యేక కాంగ్రెసు జరుపుటకు నిశ్చయించుకొన్నారు. ఈ నాయకులు ఇట్టి తీర్మానమునకు వచ్చుట చాల తొందరపడినా రని చెప్పకలెప్పుడు. మనమందఱము గూడ కాంగ్రెసుకు లోబడి యుండవలసింది ఏమయిన భేదము లున్నయెడల వాటిని కాంగ్రెసులో సరిపుచ్చుకొనవలసింది బంగళాలో మాత్రము నాయకులు ఆలోచన పూర్తిక చేసినట్లు కనబడదని చెప్పటకు చింతిల్లుచున్నాను. అక్కడ కేవలము కృత్రిమతల విరోధము లను ప్రధానకారణముగ తీసికొన్నవచ్చుట్లు కనబడుచున్నది.

ఇకన్నియు విచారించగా చాలాచిక్కులున్నట్లు కనబడుచున్నవి. ప్రభువులను మహమ్మదీయు లున్నారు. 1916 సం॥ కాంగ్రెసువారు చేసికొన్న రాజీనామాను గమనింప వలసి యున్నది. మహమ్మదీయులలో చాలభేదాభిప్రాయము లున్నవి. అందు కొందరు ఆంగ్లేయ సామాజ్యములో నున్న మహమ్మదీయప్రభుత్వములకు గ్యారంటీ యిప్పించవలయు నని కోరుచున్నారు. అది కాంగ్రెసుకు మించియున్నదని చెప్ప వచ్చును. ఇంకొకరుగాక ప్రతిముఖ్యపట్టణములోను మహమ్మ దీయులు రెండు పక్షములుగ వీలయియున్నారు. ఇంకొక వైపున డాక్టరు నాయకుగారున్నారు. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున నాయకులు అధికసంఖ్యాకులుగ కాంగ్రెసుకు వెళ్లి తమ అభిప్రాయములను సలహాలను ఇచ్చిన నడింప విధి అయియున్నది. మాంజుగూడ వ్రాసిన లేఖ చాలపనిచేయగలదని నానమ్మకము. బంగళావారు నేనంత చెప్పినను వివరము. బంగళా వొంబాయివారు బహుళ: ప్రత్యేక కాంగ్రెసు జరుపుదురు. వారి అభిప్రాయ మే మన, విషయనిర్ధారణసభలో గాని, అభిలభారతీయ సభలో గాని తమమాట చెల్లదనియే. అది నిశ్చయమే. కాని ప్రతిసభలోను ఇట్టి పరిస్థితి లున్నవి. శాసనసభలలోను, మ్యునిసిపల్ సభలలోను మైవారిటీ ఉండి ఉన్నవి. అప్పట్లవకేమన చచ్చిపట్టణములో ఇట్టి అభిప్రాయ ము లేదు. అందరును కాంగ్రెసుకు వెళ్ళవలయు ననియే నిశ్చయించుకొన్నారు ఆర్యులారా, మన మే మొనరించిన ఈ ప్రజాళికును గురించి ఏకాభిప్రాయము గలిగియుండుట చాల ముఖ్యము.

పిమ్మట కాలెక్టరుమిటీ రిపోర్టునుగురించి మాట్లాడుచు నిట్లు చెప్పిరి

చాలమంది యీ రిపోర్టును చదివియుండరు. మదరాసు పోలీసువారు స్వల్పవిషయములను గూడ కొందంతలుగ చేసి యున్నారు. రాజమహేంద్రవరమున జరిగిన స్వల్పగండరగోళ ముగూడ ఈ రిపోర్టులో నెక్కియున్నది. బంగళా, పం జాబు దేశములలోనున్న విప్లవసంఘములను గురించి చాల చర్చింపబడి యున్నది. కారణము తెల్లన్నను నూచించినచికి త్సలును ఇక నేమాత్రము బాగుండలేదు. ప్రజలయొక్క ప్రాతిపదిక హక్కులు గూడ తీసివేయబడినవి. మొన్న జరిగిన మదరాసు రాజధానిసభలో ప్రాతిపదికహక్కులను ఇచ్చు శాసనములను చేయవలసినదిగా గోరియున్నారు. అనగా ఇండి యా ప్రాతిపదికహక్కులను తొలగించు శాసనములను చేయు అధికార ముండగూడదు. అట్లు చేయవలసి వచ్చినయెడల అం దకు ప్రత్యేకచర్చ జరుపవలసియున్నది.

మాంజుగూడ ప్రజాళిక

యెట్టి రాజకీయస్వాతంత్ర్యములు ఇచ్చినను ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము అన్నిటికంటె ముఖ్యమయినది ఇట్టి స్వాతంత్ర్యము స్వపరిపాలన ఆరుభవిండు కలసరాజ్యముల తోపాటు మాయగూడ గలిగియుండవలయును మన పౌత్రులను రక్షించుటకున, క్రొత్తనిస్థాపించుటకును మనము కృత్రిమముగ నుండి తీరవలయును. మన కాంగ్రెసు ప్రధానముండియు ఈ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నది. మన శక్తివంతయు వినియోగించి యీహక్కును పొందవలయును. ఈవిషయమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగూడ మనకు సహాయముచేయుదురు కడచిన నాలుగుసంవత్సరములనుండి మనప్రభుత్వమువారు ఏమిచేయుచున్నారు? ఒక ఇండస్ట్రియల్ కమిషన్ ఏర్పాటుచేసిరి. వారిరిపోర్టు ఇంకను వెలువడలేదు ఆ కమిషన్ గూడ చెలియును.

ప్రైవేటులో మనకు పలుకుబడి గలిగియుండవలెను. దేశరక్షణ జేసికొనుటకు మనము కృత్రిమముగ నుండవలెను. మరియొకరిమీద ఆధారపడి యుండగూడదు. ఈ మధ్య పని మందియువకులకు కమిషన్ లు ఇచ్చి యుండిరి. కాని యేతక్కువకాలి ఆంగ్లేయు డయినను అట్టి కమిషన్ పొందుటకు తగియున్నాను. మనవా రెంత గౌరవములుబహుళము చేసి యున్నను తగియుండలేదు. మాంజుగూడ మొన్న నీ మధ్య మాట్లాడుచు యీవిషయమై చాలసాహసాత్మిని చూపించి యున్నారు. యేది యెట్లున్నను యీరెండు విషయములు, మా తృప్త్యాన్ని సంతోషించుకొనక కై ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము- చాల ముఖ్యము. నీటివిషయమై మనము యెక్కువగ పనిచేయవలసి యున్నది.

పార్లమెంటులో ప్రాతినిధ్యముగను మనవారు కొందరు కోరుచున్నను మనము 80 కోట్లున్నాము. సంఖ్యకు తగిన ప్రాతినిధ్య మెన్నటికొని వొరకదు. ఏ ఇరువదిమందియో ముప్పదిమందియో పార్లమెంటుకు వెళ్లినను అందుండు 640 మంది మనకు ముంచినవారు. ఇదిగాక మనము ప్రాతినిధ్యము గోన యెడల తక్కిన వలసరాజ్యముల వారు గూడ కోరుదురు వారికేమి జవాబు చెప్పవచ్చు? గనుక పార్లమెంటులో ప్రాతినిధ్యమువలన లాభము గను పడలేదు. పార్లమెంటు కమిటీ గూడ అడుగుచున్నారు. అందు కలనను లాభము లేదు. ఏకీనుగారో ఏకీడెకోపాం గారో అందు చేరుదురు. మనకు పచ్చమే గాని లాభము గానించదు.

ప్రాథమిక విద్యను గురించి ఒకమాట చెప్పవలసి యున్నది గౌ. శర్మగారు ప్రయమరీ విద్యను ఇండియా గవర్నమెంటువారి చేతులలో నుంచుకొనవలసినదని కోరుచున్నారు. బహుళ: శర్మగారు ఇకముందు గూడ పూర్వపురతనే నుండు ననియు, ప్రజా ప్రతినిధులు యేమియు చేయజూరనియు అభిప్రాయపడి యుండవచ్చును. కాని ఇకముందు స్థానికప్రభుత్వము వారును స్థానిక శాసనసభలవారును మైమరివిద్య విషయమై సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండురు.

విద్యాధికులు ప్రసాసామాన్యముయొక్క లాభములను గుర్తెరుగరని అపవాదు చేయుచున్నారు. అదికేవలముభిమ. మనము మనదేశస్థులయొక్క కోరికలను గుర్తెరుగలేదనుట అనమానము. ఈసభలోగాని మరియేవోట నయినగాని నిలవబడి నేను ప్రశ్నించగలను. గడచిన తొమ్మిది సంవత్సరముల నుండియు మన శాసనసభలలోని చర్చాంశములను పరిశీలించినయెడల అందులో ఎవరయినను ప్రజలకు విరోధము లగుగాని, నష్ట దాయకములగు గాని తీర్మానము లుపసాదించబడినవని చెప్పగలరా? తొమ్మిదివందల తీర్మానములలో ఎన్ని తీర్మానములు రయితులకు ఉపయోగించు నీటితీరుప, భూమి శిస్తు మొదలగు వాటికి చెందియుండలేదు. ఇతర రాజధానుల శాసన సభలలో గూడ రయితులకు వ్యతిరేకములగు తీర్మానములు చేసియుండలేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో విద్యాధికులు, జనసామాన్యముయొక్క లాభనష్టములను గుర్తెరుగరని చెప్పుట అత్యంత అనమానము చేసినట్లని తలచుచున్నాను. ఈ అభిప్రాయముకు ముఖ్యకారకుడు 20 చాలంబైచిరాలు. ఆయన ననుసరించియే ప్రజాళికకర్తలు విద్యాధికులయందు నమ్మక ముంచలేకపోయిరి. ఇదికేవలము అక్రమము.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము.

సర్థియడోరు మారిస్ గారు మొన్న చెప్పినట్లు ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యముకన్న ప్రతి ప్రాతినిధ్యభాగమునకును (Constituency) ఇద్దరు ముగ్గురు ప్రతినిధులు నుంచునట్లును ప్రతివోటరును తనకుండు రెండుమాడు వోటును ఒకరికే

యిచ్చునట్లును రోగ్యాలుచే నెట్లయిన ఎక్కువ బాగుండునో తోచుచున్నది. ఈ విషయమై మనమందరము బాగా ఆలోచించవలసి యున్నది. కమిటీ దీనిపట్లలోనో జనీతులలోనో వచ్చును. ఈలోపు గమనము నిర్ధారణ చేసికోవచ్చును.

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము

గుంటూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయసభలో ఇండియా ప్రభుత్వమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మనుగ లేదు. కాంగ్రెసు ప్రజాశక్తిలో కాననసభకు కార్యనిర్వాహకసభ లోబడి యుండవలయునని కోరబడియున్నది. గుంటూరుసభలో స్థానికపరిపాలనలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ ముడిగియున్నది. గనుక ఇండియాప్రభుత్వములో గూడ ప్రాంతసభకు విషయములలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మడుగుట సహేతుకముగ నుండును. అది మీ రందరు ఆలోచించు కోరుతాను.

పిచ్చుట నీటితీరువ విషయమై యిట్లు ముచ్చటించిరి. మొన్న గవర్నరు మెంటువారు ప్రచురించిన ప్రచురణను చూచి టెల్లిగ్రాండ్వారా తీర్మానమును ఉపపాదించెద నని తెలియబరచి అందుకు సంబంధించిన కాగితములు పంపుదని కోరియున్నాను. వాటినిబట్టి చూడగా అనేకమంది కలకర్త డిఫరెన్సియల్ నీటితీరువ కష్టముగా నున్నది గనుక తీసికేయవలసినదని శిఫారుసు చేసియున్నారు. ఈనాం భూములకు అట్టి డిఫరెన్సియల్ నీటితీరువ లేకపోయినను రు 6-4-0 ఇచ్చుకోమని ఉత్తరువుచేసియున్నారు. దీనినిబట్టి మన కృష్ణా జిల్లాలో ఒకలక్షయేబడి నేల యకరముల యీనాంభూములను రెండులక్షల జమీందారీ భూములను ఉన్నది. ఈభూములన్నియు నెక్కువ పన్నుచు కొవలసి వచ్చుచున్నది. ఇప్పుటికి ఆనకట్టలమీద గవర్నరు మెంటువారి వెట్టుబడిమీద నూటికి 18½ ఆదా వచ్చుచుండగా యింకను పన్నుల నెక్కువచేసిరయి తులన కష్టపెట్టుట యేమివ్యాయమో తెలియుటలేదు.

ఆగ్రాసనాధిపతిగారు తమ ఉపన్యాసమును చాలవరకు ఆంగ్లేయభాషలో నివృచ్చుచే వల్లారి సూర్యవారాయణరావు గారు వ్యవస్థాపక నాటి అభిప్రాయములను తెలుగున చెప్పిరి — ఇప్పుటికి 10½ గంటలకు సభ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు నిలుపుదల చేయడమయినది.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకోవన్యాససంగ్రహము.

ఇంకను స్వాతంత్ర్యముకు సంబంధించుటకు మనము చేయవలయునున్నవిట్టియందును, బ్రిటిషువారు మనకుగావించిన సహాయమునకు కృతజ్ఞులమై యుండవలెను. మనదేశభక్తి యెంతగాఢముగ నున్నను, మనప్రాజేపతిప్రతిష్ఠాపనములయెడల మన కెంత గౌరవ మున్నను, ప్రాచీన మ్రొందన పాలనమునను, మహమ్మదీయ పరిపాలనమునను కూడ ఏకరాజ్యరంభులే ప్రబలముగ నుండినవిషయమును నిరాకరింప వీలులేదని నా అభిప్రాయము. గత ఆగష్టు 20-వ తేదీన గావించబడిన ప్రకటనా ఫలితముగ మాంటాగ్యూ షెయ్యుఫర్డు విధానము ప్రచురితమైనది. ఈ నివేదికకర్త యేకాశీయులను, అనేక భేదాభిప్రాయములను పరిగణించుకొనియుండుటచే, ప్రపథ మమున వారిని ప్రేరేపించిన ఉదారభావములు తగ్గి, వెనుకంజచేయు క్షిప్రపథకము తయారైనది. కొందరు రితివాదులు దీనిని తిరస్కరింపవలసి నదనియు, కొందరు మితవాదులు దీని నామోదించవలెననియు పాదించుచున్నారు. ఈ సంస్కరణవిధానమును సవరించి, అంగీకరింపవలయుననుచు నకుకూడ తిరస్కరింపవలయునని, అర్థమే అని హామీయూల యును, అతివాదులను, పలుకువాక్యములు సత్యములే! కాని రాజకీయరంగమున నింత బహిరంగముగ పలుకలేకుండుటచే, ఈ మధ్య మార్గములే మన మవలంబించి, వలయు సవరణల తేయవలయునని నా అభిప్రాయము.

నివేదికమున దెలుపబడినట్లు మనదేశమందలి జాతి, మతవిభేదములు స్వపరిపాలనమున కాటంకదాయకములు గావు. అమెరికా, కనడా, దాక్షిణాఫ్రికాలలో ఆయాదేశములకు తగిన స్వపరిపాలనావిధానములను బ్రిటిషువారు గల్పించునపుడు, భారతదేశమునెడల మాత్రమే యిట్టి తూర్ణీభావమే లభింపలేదు. ప్రజలయందు విద్యావ్యాపనము క్రమక్రమముగ వృద్ధి జెందుచున్నది. ఆంగ్ల విద్యాధికులు భారత ప్రజాప్రతినిధులు కాజాలరని నివేదికముననుడువబడిన వాక్యములు సందర్భములకు లేవు. కాననసభల చర్యను చూచినయెడల, ఈ విధియులు ప్రజాతేమప్రతికూలముగ, సవరితల్లిప్రేమతో వర్తించు విషయ మెల్లరకు తెల్లము కాగలదు. ఈ విద్యాధికు తెల్లరును అన్ని రకముల జాతులనుండియు వచ్చుచున్నారు.

ఈ నివేదికకర్తలు కాంగ్రెసు-వీరు పథకమును చర్చించి, దానిని నావలగ్రోయుట సమంజసముగ లేదు. మాంటాగూ విధానమున్నప్పుడు కార్యనిర్వాహకప్రభుత్వమును నిర్మించుచున్నది. కాననసభకు దేశీయము, విదేశీసంబంధములు, ఇతరసామాజ్యవిషయములపై అధికారము లేనప్పుడు, స్వాతంత్ర్య, పరామర్శకాభివృద్ధిజనము సందర్భములకు తేను. ఈ విషయ నిర్ణయమునకు గవర్నరు ప్రభుత్వప్రతినిధుల అవసరము. అధికారసంభావ్యబాహుళ్యము గల గ్రాండుకమిటీ యొకటి నిర్మింపబడినది. ఈవిధముగ నిర్మితమైనయంత్రమెట్లు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపనమునకుపకరించునో యూహింపజాలకున్నాను. అధిక విషయములో గవర్నరు కాననసభాసమితి లేకయే ప్రత్యేకవిషయములకు భనమును వినియోగించవచ్చును. గవర్నరు వకును కాననసభకును విభేదములు గలిగినయెడల భారత ప్రభుత్వమువారు విషయనిర్ణయమునుగావించుట కధికార మొసంగబడినది.

ఈ నివేదికకర్తలు అనవసరము ప్రస్తుతపరిపాలనా యంత్రమునకు క్షయకారకమగు స్టేటుకవున్నియు చేర్చిరి. ఈవిధముగ ప్రజాప్రతినిధుల పలుకుబడిని, అధికారమును తగ్గింపజూచుట అన్యాయము.

దేశతేమమునను, సుపరిపాలనమునకును కాననసభా తీర్మానముల నల్లంఘించు అధికారము గవర్నరుల కొసంగవలెనని నివేదికము నడుపుచున్నది. ఇచ్చట నివేదికము మిగుల నాకాభంగమును గొలుపుచున్నది. అధికారాభిమానుల స్వాధీనమునకై భారతదేశము స్వరాజ్యమున కన్నముని ఆంగ్లేయులు తెలుపుటాచారమైనది. కాని, యీ విషయమున మెకాలు నుడిచిన ఉదారభావముగ్రహించి, మనదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుట ఆంగ్లేయుల ప్రథమకర్తవ్యము.

దివ్యీయదినచర్య

తీర్మానములు

నీటితీరువ

బందరు ఆగష్టు 28:— నేడుతిరిగి సభాసమావేశమై క్రింది తీర్మానములు జరిగినవి.

(అ) కృష్ణా గోదావరి డెల్టాలలో నీటిపన్ను రేట్లు మార్పుచేయుటకు గురించి మద్రాసు గవర్నరు మెంటువారు 28-7-18వ తేదీన జారీచేయించిన ప్రకటనలో ఈసంవత్సరము దిశంబరు అఖిర వరకయినను వాయిదా వేయింపవలసినదనియు.

(ఆ) నీటి తీరువకు ప్రస్తుతపు రేటుకంటె పెచ్చు చేయుట అన్యాయమున, అక్రమమున అనియును రయితులు భరింపజాలననియు, అట్లు పెచ్చుచేయుటవలన ఆంగ్లేషముకును అశాంతికిని కారణమగుననియు అట్లు చేయు ప్రయత్నము దొరతనమువారు మారవలసినదనియు.

(ఇ) ప్రస్తుతము అయిదులొకన్న నీటిపన్ను విధానమును మార్పుటకు, వేచ్చించుటకును గల కారణరసములను సాధ్యమునంత త్వరలో జనసామాన్యమునకు తెలియులాగున తెలుగుభాషలో జిల్లాజేబులలో ప్రచురింపవలసినదనియు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

II ఉపసంఘములు

కృష్ణా తూర్పు డెల్టా, గోదావరి పడమటి డెల్టాలకు సంబంధించినంతవరకు నేలువేలుగా రెండుకమిటీలు ఏర్పాటుచేయుటకును మొదటివానికి బెజవాడ రెండవవానికి యేలూరు ముఖ్యస్థానములగు నేర్పాటుచేయుటకును, వీరు నీటితీరువ మార్పులను గురించి మిమోరియల్సు తయారుచేసి వానిని జిల్లా సంఘమునకు పంపుటకును, యీ క్రింద నుదాహరింపబడిన కమిటీ సభ్యులు ప్రతి డెల్టా తాలూకానుండియు తమకు వోదినంత మందిని తమలో కలుపుకొని పరిశీలుటకును యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(కమిటీ మెంబర్ల పేర్లు ఇచ్చట ఉదాహరింపబడలేదు.)

III

గోదావరి కృష్ణా డెల్టాలలో యీ సంవత్సరము రెండవ పంటకు నీరిచ్చుట చాలా అవసరముగా కనిపించుచున్నది. కావున యేదో కాలవలకు నీటిసప్లయ చేయుటలో ఆ విషయమును గురించి విచారింపి స్థిరపరచుటకు నవంబరు నెలారంభములో కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారును రెండవస్థిలూ నూపరింపెండింగు యింజనీరుగారు మరీ ముగ్గురు అనధ్యోగియులను కలసి ఆయా సబ్ డివిజన్లలోగూడి డెల్టా ఉద్యోగిగ్గులును, ప్రజలును చెప్పకొనుసంగతులు విని నిర్ధారణచేయుటకును ఈలోగా ఆయిద్దరు అధికార్థప్రాగ్రాము జిల్లాజేబ్ లో ఆంధ్రభాషలో ప్రచురించుటకును దొరతనమువారిని సభవారు కోరుచున్నారు.

IV మాంటాగూ సంస్కరణలు.

1918 సం॥ ఆగష్టు 17, 18, 19 తేదీలకు గుంటూరులో జరిగిన ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభలో చేసినతీర్మానమున యీ సభ వారు సాధారణముగ అంగీకరించుచు నికను యాదిగుక మనకరించుచున్న మాన్యులను నిరూపించుచున్నాను.

(1) ఎక్కువ ముఖ్యులు రాష్ట్రీయులయందు పూర్ణమైన బాధ్యతగలపరిపాలనము వెంటనే నెలకొల్పబడవలెను.

(2) ఇండియా సామాన్యప్రభుత్వములో గూడ నేను, వావికాబలము, నేటివ రాజ్యములు ఇతర రాజ్యములతోటి సంబంధములు తప్ప తదితర దేశీయపాలన సంబంధములు కాఖలన్నిటిలో బాధ్యతతో కూడిన పరిపాలనవద్దటి నెలకొల్పబడవలెను. మరియు క్రొత్తపన్నులు విధించు కాలములందు యితరవ్యయ నిరూపణములకు ఇండియాకానన సభవారి అనుమతి మీదనే జరుగవలెను.

(3) ప్రజాయత్రము చేయబడిన కాఖలకు పోలించు యుద్ధోగియులు అందరు కాననసభకు వెంటనే బాధ్యులగు మంత్రుల యధీనులుగానే యుండవలెను.

(4) ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రీయ, జనుల సామాన్యముగా కోరుపట్టు యితర భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయులను వెంటనే నెలకొల్పటకు ఏర్పాటు చేయవలయును.

అఖిర తీర్మానమునకు కొందరు ప్రతినిధులు వ్యతిరేకముగ మూట్టాడదలచి అగ్రాసనాధిపతిగారికి తెలియజేయవారు సత్వరముగ రయితులు వెళ్ళవలసినవిషయమైన వ్యతిరేకాభిప్రాయములను వెల్లడించవలెనని వోల్లుయియునలసినదని గోరిరి. అందుకు వ్యతిరేకాభిప్రాయముల నుచ్చరించి అగ్రాసనాధిపతిగారికి గౌరవము మానించిరి పిమ్మట తీర్మానమునకు చాలమంది ఆనుకూలముగ ను ఎనిమిది వడిమంది వ్యతిరేకముగను అభిప్రాయము లిచ్చిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగారు వ్యవస్థాపక మూట్టాడిన వెంకనందనములతో సభ సాంతముగ ముగిసెను.

గౌ॥ రామచంద్రరావుగారును, పట్టాభి సీతారామయ్యగారును ఆసాయం కాలము రయిలుమీద బొంబాయి వెళ్లిరి.

గంజాంమండలావసరసభ

ఇప్పుడు ప్రకటింపబడిన మాంటాగూ షెయ్యుఫర్డు సంస్కరణములు స్వపరిపాలనమునకు తగినంత ఆధారముగ లేవనియు వానిలో చాలామార్పులు చేసినగాని వాని నంగీకరింపరాదనియు గంజాంమండల అవసరసభవారు తీర్మానించిరి. మాలవ్యాగారును, అవసరాంధ్రరాష్ట్రీయ సభవారు చేసిన సూచనలు ఆమోదించబడినవి. సభ జరు ప్రథముగ జరిగినది (తంబి)

కృష్ణామండల అవసరసభ

శనివారమునాడు బందరులో సమావేశమైనది. అందు కాంధ్ర రాష్ట్రీయసభవారి తీర్మానము లవలంబించ బడింది. ముఖ్యమైన రాష్ట్రీయులయందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్ట వలయునని చూపించబడినది. వైస్రాయు, నాకాదేశము, విదేశీసంబంధములు, స్వదేశీసంస్థానములకు సంబంధించిన విషయములు తప్ప తక్కిన వానినన్నిటిని ప్రజలవశము చేయవలెనని గోరబడినది. ఇండియాకు సంబంధించిన మాత్రమ వ్యయములు సామాన్యకాననసభకులకు నామోదించవలెనని ప్రజలవశము చేయబడిన కాఖలకు సంబంధించిన పిచ్చుంది ఆయాకాఖల మంత్రుల పరిపాలనమునకు దుంచబడవలెను. తక్షణము ఆంధ్రరాష్ట్రీయను ఏర్పరపలయుననియు ప్రజలు కోరిన ప్రదేశములందు దేశభాషలనువరించి రాష్ట్రీవిధిజనము జరుపవలయునని కోరబడినది. (తంబి)

తూర్పురంగము

లండను, ఆగష్టు 24:—తూర్పురంగము నుండి వచ్చిన వారిలు ప్రకటించిరి:—స్వేయరురంగమున తీవ్రమగు కీర్తి యుద్ధము జరిగెను. ఆ తేదీనయాయందు శత్రువులయుద్ధము ముడల సాగినది. మనసానములకు పరిశీంపవచ్చిన శత్రుపట్టాలము లనేక స్థానములందు పాతదోలుబడిన. వాతావరణము చాగుండవచ్చును బ్రిటిషునియాములు ఘ్రిమాలాయయును శత్రుస్థానములపై బాంబుల నేసెను.

ఇటలీవారు రెండు గ్రామములను వశపరుచుకొనుట

లండను, ఆగష్టు 28:—ఇటలీవారు రివాట్టా పెంటు స్పనీ గ్రామములకు వశపరుచుకొనిరి.

ఈ సారిలో గాల్పబడినప్పటికి తేటలు పట్టుట:-కల
కల్పాలో కాశీయాంజి దూదియంత్రములకు ముందుండిన కాలు
నల్ల బి. ఘోష అనంతకు చేపలు పట్టుచుండగ యంత్ర
కాల్పాది కారి కాశీయాంజి అను మార్వాడీ ఘోష చేపలను
పట్టుకుంటున్నా చేయటకు యత్నించి ఈ కాలువలో తేటలు
పట్టుకుండగ అతడు వానిని భయపెట్టెనుగాని ఘోషతన
పని మానలేదు తుదకు మార్వాడిగుండెడి యంత్రకాలవై
భూగమనండి నాలుగయదుపాదులు తుపాకి ప్రేల్చెను.
అప్పుటికి ఘోష భయపడి తన పనిని విడువలేదు, మార్వాడీ
19,15 సాదలు తుపాకీ ప్రేల్చునప్పటికి ఘోషకు భయము
వట్టి పారిపోయి వానివై కేసు చేసెను.

మోటారుబండి ప్రమాదము:- బెంగళూరులో గత 24
వ తేదీన మిసెను మెక్ డొనాల్డుగారు తమ మోటారుబండిలో
నైలుజే కీడకు కోడ్లగుండ బోవుచుండగ 4 సంవత్సరముల
బాలుడు వీరాస్వామి అనువాడు బండికిందపడి మరణించెను.
పోలీసువారు బండిని సదుద్ధారణగా పట్టుకొని కేసు విచారణ
చేసిరి. బండి ఒక మహమ్మదీయునిచే గంటకు 7 మైళ్ళుచూ
పపున సదుద్ధారణచేసెననియు దానిలో నడ్డముగ ఎడ్లబం
డ్లందెననియు మరణించిన బాలుడు మోటారున కడ్డముగ పరు
గిడెననియు వాస్తవమండి బండి పోవకుండ బండిని సదుద్ధ
రతను తన కాయకేర్తల యత్నించెననియు బండిలోనుండిన
మిసెను మెక్ డొనాల్డు మిసెన్ మేట్టుగార్లు సాక్ష్యము
చెప్పిరి. అసమయమున పీరికెయరగ మోటారులో నచ్చు
చుండిన బాడ్డి అను ఆయన ప్రమాదము జరిగిన స్థలమునకును
ఎడ్లబండ్లందెనగాను చాలదూరముండెనని నడిపిరి. కోడ్ల
మీద తాను ఎడ్లబండ్లనుకాచియుండలేదని సాక్ష్యముచెప్పిరి.
మృతిజెడనవాని కిరీటమువై గాయములు ఆగపడెనట్లు వై
ద్యులును విరిగిన కాడ్డము (శివరు) వలన మరణించెనని కే
బరఫోర్డ్ కేకారులును చెప్పిరి. ఈ ప్రమాదము జరుగక పీలెక
పోయినట్లు ఇకెస్పెక్టరు రాబర్టుగారు కూడ అభిప్రాయ
పడిరి. ఈ సమాచారము జిల్లామేజిస్ట్రేటు గారికిని జిల్లాపోలీసు
మాజరికెండ్లెటు గారికిని తెలియజేయబడెను. వారితిర్మా
నము జేచియుంచ బడెను.

ప్రకటన

యుద్ధవిషయమునుగూర్చి రాజధానియందలి
వివిధ ప్రదేశములలో దేశభావలం దుపన్యసించు
టకై కొంతమంది మనుష్యులను నియమించుటకు
చెన్నపురి పబ్లిసిటీ బోర్డువా రాలోచించుచున్నా
రు. ఉచితముగా నుపన్యసించదలచిన వారు తమ
చేళ్లను బోర్డువారికి తెలియబరచినచో వారు
సంతసించెదరు. కొద్దిమంది యువన్యాసకులను
జిల్లాలోని తిరుగుబట్టై జేతముల మీద కూడ నియ
మించుటకు వారికి అభిప్రాయము గలదు. ఈ
యవ్యోగమునకు తగు మనుష్యులయొద్దనుండి దర
ఖాస్తు లందుకొనబడును.

ఉపన్యాసకులకు కావలసిన మాజిక్యులాం
తరు మొదలైన సామగ్రి యంతయు బోర్డువారే
సప్లయ చేసెదరు.

26-8-18 } సి. డబ్లియు. వోన్స్,
కార్యదర్శి పబ్లిసిటీ బోర్డు, చెన్నపురి.

అమెరికావారి త్యాగము
న్యూయార్క్, ఆగస్టు 24 :-మిత్రముండలి లోపాటు
అమెరికావారు ఆహారపదార్థములను ప్రాణములను గూడ
త్యజింప సంకల్పముగా నున్నార. 1919 లో అమెరికావారు
మిత్రముండలివారికి 40 లక్షల పానుల కొత్తపదార్థములను
90 కోట్ల పానుల మాంసపదార్థములను 150 కోట్ల టన్నుల
పంచదారను 50 కోట్ల బుమలుల పప్పుదినములను పంపవలసి
యన్నదని ఆహారపదార్థముల యజమాని హూవరుగారిని.
అనాద రక్షణము
రష్యాలోనున్న అనాదలను సెర్వీయావారిని 1000మంది
వెద్దలను 500 మంది చిన్నలను అమెరికాకు రానిచ్చుటకు
వీలగునట్లు కానమును మార్పుటకు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగా
రు కాంగ్రెసువారిని కోరిరి.

వకటన

స్మార్ట్ కాజుకోర్టు-మద్రాసు.
స్మార్ట్-కాజు-నెం- 5542 ఆక్ట్ 1918.
కే. యస్. థిరయ్య- నాది
కే. యస్. ఆర్. వెంకట్రాయయ్యకెట్టి- ప్రతివాది.
పయవాది, కయ ప్రతివాది పయనీ; రూ 32-14-0య
ఖర్చుతో సహా రాబట్టుకొనుటకు తెచ్చిన పయ వ్యాజ్యము
6-9-18 తేదీన ఫిఫ్ జడ్జిగారియొద్ద విచారణకు జేయబడియు
న్నది.
ఏ. వేంకటేశ్వరయ్య.
26-8-18 నాదికేసు

328 German Aeroplanes Brought Down,
134 Driven Down, 31 Balloons Shot
Down.
Within a Fortnight.

London, August 24. - 11:55 P. M.
The British Aviation communique says: - Our low fliers
constantly machinegunned and bombed German infantry
wagons and guns throwing them into confusion. They
also, in co-operation with tanks, silenced enemy batteries
which were impeding our advance. We raided an aero-
drome at Cantin, set fire to several hangars and machine-
gunned troops and transport in the vicinity. We shot
down an enemy machine. All our machines re-
turned. A total of 26 tons of bombs was drop-
ped during day. We destroyed fourteen machines and
drove down three others out of control. Four of ours
are missing. We dropped five tons of bombs during
night. During last fortnight 328 German aeroplanes
have been brought down and 134 driven down out of
control. Thirty one balloons were shot down during the
same period and 494 tons of bombs dropped in all.

Effective American Bombardments.
Germans Suffering Severely.

LONDON, August 22.
Reuter's correspondent at the American headquarters
says the enemy is feeling the effects of our prolonged
bombardment. Our aeroplanes are meeting less opposi-
tion owing to urgent demands on enemy aircraft else-
where. Our machines are effectively assisting the
gunners in keeping the Aisne bridges and their
approaches under constant fire. All supplies for the
Germans south of the Aisne must daily cross by the
bridges over the Aisne, some of which are always un-
servicable owing to our fire. Hence they are still good
targets. Immediately the dense morning mists have
dissipated, the overpowering heat is responsible for the
surrender of many Germans. They say they are unable
to sleep at night owing to our artillery fire and persistent
bombing, which have also reduced their supplies of food

A Successful Raid.

LONDON, August 23.
An American communique says: - A successful raid
northward of Vesle yielded eleven prisoners. Our avia-
tors on the 21st and 22nd successfully bombarded railroad
yards at Longuyon, Audonle Roma and Conflans, with
three and a half tons of bombs. Many direct hits were
obtained. All our machines returned.

Italian Front
Two Villages Captured.

London, August 23
An Italian communique says: - We captured the villages
of Rivalta and Sassostefani in Brenta valley.

Enemy Reconnaissances Repulsed

London, August 23
An eastern communique says: - There was more active
artillery fire on the Serbian front. The enemy activity
in Albania revived, but their reconnaissances were repul-
sed at various points. British aeroplanes, despite bad
weather, bombed enemy depots in the Struma valley

The Italian Front.
Austrian Attacks Repulsed.

London, August 24
The Italian communique says: - In Albania enemy re-
newed strong attacks from Lower-Semen to the heights of
Mali Tomorice. He was repulsed and sanguinarily
counter-attacked near Petova. He slightly advanced
northward of the head of Buvalica and in the region of
point 1,150. Enemy's losses were heavy.

French Progress between
Aisne and Ailette.

London, August. 25 - 2:45 A M
The French communique says: - Between Ailette and
Aisne we progressed south of Orecy-au-Mont and took a
hundred prisoners. Americans west of Fismes carried
their line to Soissons Reims road on a front of eight hun-
dred metres. Quietness reigns elsewhere. Nine German
aeroplanes were brought down on August 23, and one
balloon was set on fire.

German Sinking of Spanish Ships
Germany Resents Proposed Spanish Reprisals

Lond n, August 25
AMSTERDAM - A Berlin official message states that
Germany has vigorously protested against Spain's inten-
tion to replace sunken Spanish tonnage by interned Ger-
man ships. Negotiations are proceeding.

Canadian Troops' to Siberia.
The Composition.

London, August 25
Ottawa. It is announced that Canadian Expedition to
Siberia will consist of a mixed brigade of all arms includ-
ing a cavalry squadron from north west police.

1 1/2 Million Fresh American
Troops Embark for War.

LONDON, August 25
Washington.-General March announces that over
15,00,000 American troops have embarked. The shipping
situation has improved.

Peruvian Troops Mutiny.
Their Desire to Fight the German.

London, August 24
LIMA: -The Peruvian garrison at Ancor has mutinied
demanding immediate declaration of war against Ger-
many, transfer of interned German ships to the United
States and the despatch of Peruvian troops to France

German Wireless Communique.

London, August 24
A wireless German official message says -
The British attack north of Ancre which began
on August 21st was continued with full force
and extended north of Albert. In the
Somme sector we have withdrawn our troops behind
Ailette. Our troops which are left in the west bank of
Ailette have retired before strong attacks between Mani
camp and Pont St. Mar.

German Retirement According to Plan

LONDON, August 23
A wireless German official message says: -According
to plan we retired a short distance southwestward of
Noyon. We also withdrew our troops from Carlepont
wood to behind the Oise. Enemy has gained ground at
Blerancourt.

Czecho Slovaks Retire before
Bolsheviks.

London, August 23
Reuter learns that Czecho-Slovak withdrawal on Ussuri
front does not affect their communications and it is
not regarded as serious. Moreover it is reported to day
that Czechs have captured Verchindinsk an important
centre commanding rail tunnels south of Lake Baikal

A British Troop Steamer Torpedoed.
Attacking Submarine Sunk.

Commander Rescued.

London, August 24
PARIS.-The British Steamer "Bandy" with the
French troops on board has been torpedoed between
Malta and Sicily. There were no casualties. The
attacking submarine was sunk by escorting patrols by
means of gunfire and grenades. Seven out
of the submarine's crew of sixty five
were rescued including the commander who attempted to
suicide. The Commander declared that his submarine
sunk the "Lusitania." The "Bandy" was subsequently
taken to dry dock.

శ్లో గు భ య ము లే దు.
వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
శ్లో గు శ్లో గు (1045)
ని వార కౌ ష థ ము లు
మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సిల్హోన్ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల
యందును అనేక శ్లోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన
శ్లో గు సో క దు.
హైదరాబాదము 6 ఖైస్సుల బుడ్డి ౧-కి ర్పు ౧-౦-౦ | కరణాతర్పురం 1 ఖైస్సు బుడ్డి ౧-కి ర్పు ౦-౧-౦-౦
డిబ్బా ౪ " " ౦-౧-౦-౦ | డిబ్బా ౪ " " ౦-౦-౦-౦
స్వాగతం పొన్నేజీలు. కోవూరికి మావెద్ద క్యాటలా గుచితముగ పంపబడును.
రింతి విలాసము:- "పండిట్" మదరాస్.
ఆ యు ర్వేదాశ్రమం, గుగ, ఆచారప్పన్ విధి, జి.టి. మదరాసు.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Lord Robert Cecil's Reply.

LONDON, August 23.
In the course of an interview with Reuter, Lord Robert Cecil, Foreign Under Secretary, referring to Dr Soli's observations regarding German Colonies, said that Dr. Soli was indignant at the suggestion that German rule was inhumane. I don't believe anyone knowing the facts, said Lord Robert Cecil, will accept Dr. Soli's view. The British Government will shortly publish a blue book about German rule in her Colonies. Some evidence is a fearful record of brutality. I cannot accept Dr. Soli's doctrine that the Germans wanted a peaceful African Empire. On the contrary, we know that the important German action advocated a German African Empire to dominate Africa militarily, and furnish a great store for military purposes. Moreover, the possession of coastal ports would be of the greatest danger to the British Empire and importance to Germany. Dr. Soli's allegation that Mr. Balfour proposed the annexation of African Colonies by the British Empire is inaccurate. Such a proposal has never been made. Mr. Balfour and others have said that it is impossible for Germany to resume control of her colonies; beyond that, neither Mr. Balfour nor Mr. Lloyd George has gone.

A Great World Issue.

The Prime Minister said, continued Lord R. Cecil, that the future of the German colonies would be decided at the Peace Conference. Clearly, a great world issue cannot be settled by this country alone. It has to be settled in concert with the Allies. Dr. Soli's peroration comprises remarks about common sense, horrors of war, etc. These are general propositions, with which everyone in this country has always agreed. Their force is entirely destroyed by the fact that until the tide of war appeared to change, we heard nothing about such doctrines. We all remember the stuff about the glories of the war, its educative effects, and such diabolical trash, but just after the beginning of the German offensive, we remember an outbreak, throughout Germany, of the old demand for world domination. This sudden anxiety for peace, if sincere, shows that Dr. Soli is either subject to sudden conversions or is almost alone among Germans. I am profoundly convinced that peace is not obtainable without victory, and an acknowledgment by Germany of her defeat.

Air Force Appointments.

London, August 24.
Major-General Sir Godfrey Paine has been appointed Inspector-General of the Royal Air Force and Additional Member of the Air Council. Major-General V. L. Branker has been appointed Master-General of the Personnel and Major-General E. L. Ellington, Controller-General of Equipment and Member of the Air Council.

A Call to Irishmen.

London, August 24.
Colonel Lynch, in a recruiting appeal, says:—He aims at forming a brigade of Irishmen. He points out that if the Germans are victorious, Ireland will have to bear her share of crushing indemnities. He adds that the Allies are fighting for freedom and progress, assisted by heroic figures like Generals Botha and Smuts.

The "India Day".

To Collect Funds for Comforts for Indian Soldiers.

London, August 22.
The "India Day" will be observed on September 20th, for collection of funds to provide huts and comforts for Indian troops on all fronts. Princess Sophia, Dhuleep Singh is honorary secretary of the fund.

Dublin Anti-Conscription Manifesto.

London, August 23.
The Ulster Unionist Council has sent a manifesto to President Wilson, denouncing Dublin Anti-Conscription Manifesto as a stain on Ireland's good name.

America

London, August 22.
Recent raising of silver in the United States from 100 to 100 1/2 is apparently mainly due to the question of transport charges between San Francisco and New York.

U. S. Ready for Sacrifices

Food Controller's Statement.

London, August 24.
NEW YORK—The Food Controller, Mr. Hoover, in a statement, said that the United States would share the sacrifices in food, as well as blood with the Allies. The United States would have to provide the Allies in 1919 with million pounds of fats, nine-hundred million pounds of beef products, fifteen hundred million tons of sugar and five hundred million bushels of cereals.

Central Powers

German Vessels Near Dunkirk.

Driven off by French Vessels.

LONDON, August 24.—8 40 A. M.
The Admiralty states that German motor-boats on one in the morning yesterday attempted a reconnaissance in

the neighbourhood of Dunkirk, but were driven off by French patrolling vessels, assisted by land defences. One motor boat is believed to have been destroyed. There were no casualties or damage to the Allied forces.

General Hindenburg on the Situation

'Do Not Relax Efforts'

LONDON, August 22.
AMSTERDAM—General Hindenburg, reviewing the Third Guard Regiment on the anniversary of the storming of St. Privat in 1870, said—

'Although we may frankly admit we have had a set back, our position is favourable. We must not be influenced by what has happened. Success is with us. The enemy begins to show signs of weariness, and so long as we do not relax our efforts, we shall obtain honourable and strong German peace.'

Four Million Iron Crosses.

The "Vossische Zeitung" states that over four million and six hundred thousand iron crosses have been awarded.

Russia

Heavy Fighting in Siberia.

English and French Troops Engaged.

Japanese Troops Take Part.

London, August 23.
The "Daily Mail" learns from Harbin, that on the afternoon of August 21st, there was heavy fighting on Ussuri River. English and French troops were engaged suffered slight casualties. The Japanese later joined in the battle but the brunt of the fighting hitherto has been borne by the Cossacks and Czechs. Bolshevik Monitors on Lake Harba are worrying the Allied left flank.

German Atrocities.

LONDON, August 23.
AMSTERDAM—According to a German source, the Red Guards, upon capturing Simbrisk, publicly hanged in the market place three hundred Czech-Slovaks.

Cholera, Famine, Typhus.

Whole Villages Dying Out.

LONDON, August 24.
AMSTERDAM: A message from Petrograd states that besides cholera and famine, typhus is now raging terribly in Petrograd and in northern Russian provinces. The population of whole villages, who receive only two pounds of oats weekly and no bread, are dying out. Practically all Moscow's railway communications are cut off. This is partly due to the passive resistance of railwaymen, but counter-revolutionaries have blown up numerous bridges and pulled up rail trucks.

London, August 24.
AMSTERDAM—The "Rheinische Westfälische Zeitung" reports that cholera epidemic has spread to the Ukraine, where to hundred and fifty-eight cases have been reported.

General

The Sinking of an Hospitalship.

Dutch Inquiry Confirms Torpedoing.

London, August 24.
HAGUE. The Foreign Secretary has issued the finding of the inquiry by the Dutch Shipping Council into sinking of the "Konigin Regentes" finding is that ship was sunk by a torpedo.

The Dutch Government asks Germany to reopen a thorough inquiry as to whether it was a German submarine. Seeing that Germany does not recognise immunity of hospital ships, Britain has assured Holland that no British torpedo was fired in the vicinity.

RICE RIOTS CONTINUE IN JAPAN.

Cabinet's Resignation Likely.

London, August 23.
The "Times" prints a message from Tokio dated August 19th stating that rice riots continue in provinces. The resignation of the Cabinet is considered likely.

Holland and the Entente.

Economic Negotiations.

London, August 24.
A telegram from Amsterdam to the "Morning Post" says:—The Dutch Government has proposed resumption of economic negotiations with the Entente.

Western Front

Military Critic's Views.

What are General Foch's Aims?

London, August 23.
The ultimate aim of General Foch's strategic plan, which he is working out in the present series of battles, is the subject of much speculation alike in London and Paris.

Broadly, the opinion of experts is divided between those who believe that General Foch is striking a number of hammerblows with the object of weakening the enemy, numerically, and with regard to the position and morale preparatory to a decisive blow at some vital spot, and those who think he is at present merely endeavouring to disorganise what is really a great German retreat or intention to retreat on large sectors, being content to reap the rich fruits of this disorganisation in the shape of big hauls of prisoners and material, and to allow latter results to guide him in the matter of more decisive action this year. Some able French critics hold the latter view, which is based on the theory that the withdrawal is gradually going on to some new Hindenburg line, which will probably be of great depth.

Is it a Decisive Stroke?

Those who argue that we are at present witnessing the preliminaries to a decisive stroke base their belief on the facts that the Allies are presumably using very considerable forces in the aggregate in the present battles, that they are exploiting gains to the utmost, that they are already threatening vital enemy positions, and that moreover it would be a folly not to push to the last degree this year the immense advantage of their regained initiative, superior morale and enthusiasm for offensive especially among the Americans. It is pointed out that other considerations apart from weighty political reasons are that the Germans have still many divisions in Russia and it is possible that they have still more divisions booked for a surprise enterprise this year on some other front, hence it is not absolutely certain that a better chance will offer in 1919, for the German front is now more or less fairly liquid. As regards the latest development of the battle, one of the most important is the British threat to Bapaume, the fall of which would be disaster for the enemy. His desperate resistance at Achiet-le-grand, where the main defensive positions of Bapaume are located, shows that he realises this.

Summary of the Week's Events.

Allies Combined Operations.

London, August 22.
The intensely interesting battle-position continues the one topic. Events are moving so fast that it is difficult to keep pace with them. But a summary of the week's happenings may be useful. Chaulnes and Roye have not yet been captured, but they are closely invested by the combined operations of General Rawlinson's Fourth Army, General Debeney's First French Army, and General Humbert's Third French Army. Between August 15th and 17th these French and British forces advanced astride the Amiens-Roye road to the western outskirts of Roye, while the important key point of Lassigny on Lassigny massif was captured by General Humbert after a strenuous struggle. Between the Matz and the Avre, the Germans stubbornly resisted the French offensive on the 18th and 19th and prevented the French from making much progress here. This was exactly what General Foch aimed at, as it fixed the enemy's attention on this part of the field, while a new development was materialising elsewhere. This new development was the hammerblow by General Mangin's Tenth French Army, which began on the 18th on a front of about ten miles and has swept forward irresistibly as far as Ailette.

Threatened Outflanking of German Armies.

By Wednesday evening General Mangin's battlefront had broadened to sixteen miles from the Aisne to Bailly and the maximum penetration hitherto is some fifteen or eighteen miles. Meanwhile General Humbert's Third Army, advancing on General Mangin's left, progressed more than five miles at the furthest point, and is streaming down farther slopes of Lassigny and beyond. It is too early yet to predict the effect of this advance, but it is evident that it constitutes a serious threat to the enemy's positions northward of the Aisne, and if it can be continued further, it will outflank the whole German positions on the Aisne and the Vesle rivers. The German lines west of the Oise are also threatened. The Allies have, in fact, succeeded in driving a formidable wedge between the Crown Prince and Von Boehm's groups of Armies.

Scene of Costly Failures.

The total prisoners captured between the Oise and the Aisne from the 18th to 20th exceed ten thousand, and this number is likely to be considerably exceeded when the captures of yesterday and to-day are added. The French made very successful use of the element of surprise, and their losses have been gratifyingly small. Surprise tactics were also effectively employed on the 21st, when General Byng attacked northward of the Ancre. The British, in this sector, advanced practically to the line of the Albert-Arras railway. General Byng's attack is a direct threat to German positions in the important Thiepval ridge, also to the right flank of the enemy's lines on the Ancre. These positions have a melancholy interest, as they were the scene of several costly failures in 1915 and 1916.

What Line Do Germans Intend to Retire?

During the week the Germans effected a slight further retirement in the Serre salient and also evacuated some trenches on either bank of the Scarpe. In the Lys salient the withdrawal has been continued, accompanied by successful hustling tactics by the British who have secured nearly a thousand prisoners. The interesting question is: To what line do the Germans intend to retire? The Germans have recently shown desperate anxiety to evacuate salients and straighten their front. It is thought that this may be the preliminary to a withdrawal on a more extended scale, such as was undertaken in 1917. There is at present nothing to show that the Germans are going to retire so far, but such a retirement is not impossible considering the enemy's extreme losses and serious shortage of men.

Other Threats.

Regarding other theatres, nothing important has occurred in Italy, but it is interesting to note that Austrian losses on the British front in Italy between June 15th and August 15th are estimated at twenty thousand and two hundred whereas the total British casualties for the same period were only 2,544. The Russian situation is some what obscure, but it may be mentioned that the Japanese force, which landed at Vladivostok, is considerable.

Enemy Abandons Much Material.

LONDON, August 23.—2-35. A. M.
A French communique says: During the day we continued to make progress on the whole battle front. Between the Matz and the Oise we are skirting the Divette from its mouth to Evricourt. East of the Oise we carried our lines to the outskirts of Quierzy between the Ailette and the Aisne. We captured St Aubin, Selenx, Bagneux, Epagny, Bieux, Vauroz and Pommiers. The enemy abandoned much material between the Aisne and the Oise. Over two hundred guns have been counted since August 20.

Violent Bombardment.

LONDON, August 25.—4.25 P. M.
A French communique says:—During the night there were violent bombardments between Beauvois and the Oise, notably at LePiemont, Pamelchery, and Ourscamp. We held the southern banks of the Oise and the Ailette from Sempigny as far as the Railway from Couchy to Chateau eastward of Belens. We carried our line forward to the outskirts of Gony and Pot Saint Marc. The night was elsewhere calm.

Enemy Trenches Penetrated.

LONDON, August 23.—5 P. M.
A French communique says:—In the region of Lassigny and between the Oise and the Aisne, the night was marked by fairly lively artillery fire. Our detachments penetrated at several points the enemy's trenches in Lorraine and brought back prisoners. The night was quiet on the rest of the fronts.

Successful French Aerial Raids.

LONDON, August 24.—2.30 A. M.
Last night's French communique says:—Between the Matz and the Oise there were violent artillery actions. We crossed the Divette during the day in the Evricourt region, and progress between the Ailette and the Aisne continued east of Bagnoux and west of Crecy-au-Mont. The front was quiet elsewhere. There was much aeroplaning yesterday owing to favourable weather, and numerous reconnaissances were made far into the enemy lines. Photographers brought back thousands of exposures. Chasers felled fourteen aeroplanes on fire and nine balloons. Our bombers, in daytime, dropped eighteen tons and fired thousands of cartridges on troops and convoys. The activity was not relaxed at night, when twenty-five tons were dropped on stations at Laon, Ham, etc., causing fires. An expedition, in great force, attacked the important Mars-la-Tour aerodrome. The first bombs caused fire in hangars and huts and, aided by the light of flames, the remaining aeroplanes bombed effectively other hangars, huts, and 'personnel'. Numerous machines on the ground were seen on fire. Altogether forty-three tons of explosives were employed yesterday.

Enemy's Front Broken.

Germans Retreating in Disorder.

LONDON, August 23.
Reuter's correspondent at French headquarters, wiring last night, says:—The pursuit continued during the whole afternoon and evening yesterday. We reached the Oise at Sempigny just as the bridges were blown up, but the destruction was incomplete. Farther south, as we were occupying Petit Taupas, the enemy began to retreat in disorder. Numerous trains on the other side of the Oise were seen hurrying northward. Throughout the afternoon enemy rearguards fought most fiercely to save important material, but in vain. Our troops at the close of the evening advanced to St. Paul. Other regiments following collected a huge quantity of material, heavy guns, and machineguns. Our artillery and cavalry pushed ahead. It was soon noticeable that the enemy's resistance, chiefly by machineguns, was diminishing. Nevertheless it was desperate at certain points, notably at St. Aubin to the north of Hill 140, where we were fighting with bombs. Batches of prisoners arrived all night long. It was impossible to count them, as there are at least several thousands. The enemy considers the positions of his first line divisions as most precarious. He rests his hopes on the second line divisions which are echeloned in death in order to resist at all costs. Our advance continued this morning towards the Ailette through the enemy's broken front.

Graphic Description of the Battle. Its Order Described.

LONDON, August 23.
Reuter's correspondent at French headquarters, wiring yesterday evening, gives a graphic battle picture. He says General Mangin's advance this morning was remarkably swift. Our troops at noon were seven miles beyond yesterday's line at certain points. How barred the Germans were is shown by the fact that the footbridges over the Oise were left intact. Our advance was so swift that the line has become vague and is difficult to mark. Now that the war of movement has been resumed, the order of battle is nowadays as follows:—Well beyond infantry patrols the advance guards slip cleverly ahead ceaselessly harassing the Germans. Cavalry patrols advance over open country exploring woods and farms. They may be seen starting to gallop in front of our front lines, then slowing down and scouting in No Man's Land. From time to time a party of troops return at a gallop, bringing back information. No less picturesque are the crews of the tanks. Covered with dust and oil they look like niggers. The tanks everywhere closely follow infantry, reducing machinegun nests as the latter unmask themselves or are reported. Behind the tanks comes the artillery. Batteries pass cantering to take up new positions where they generally don't stay long these days. Supply columns follow up the advance with equal speed. Limbers no longer bring up ammunition at a walk; they come up at a gallop in the cloud of dust.

Aviators as Fighting Men.

The most striking part of the battle picture, however, is the close co-operation with the Air Service as a fighting arm. The weather is close and threatening to-day. Yet the French aeroplanes aloft are as numerous as ever, mercilessly harrying any German aeroplanes which appear. Our bombers fly ahead of the infantry, bombing German columns and convoys. Some of the latter plunge in all directions in disorder in attempts to escape from our hail of bombs. When thus scattered they are pursued and peppered with machinegun bullets. The congestion on the Somme Road, where the Germans are retreating, is the greater, as the Germans accepted battle. It was no question of surprise. Reinforced they counted on stubbornly resisting. Yet on the second day they were already bending, and now they are retreating in confusion.

Hostile Attacks Repulsed.

LONDON, August 23.—1 P. M.
A British communique says:—Fighting is proceeding practically on the whole front between Lihons and the

Couville River, and we are progressing at a number of points. We repulsed two attacks during the night in the neighbourhood of Daillecourt Farm eastward of Beaucourt. We slightly advanced our line eastward of Letouret, northwest of Neuf Berquin and eastward of Outtersteene. Local hostile attacks, northwest of Dailleur, broke down before our positions.

Attacks on a Thirty-Mile Front

LONDON, August 24.—12.5 A. M.
Last night's British communique says:—During the day we pressed attacks vigorously and successfully on more than a thirty-mile front from Lihons to Mercatel. The English, Scottish and Australians attacked southward of the Somme at 4.45 this morning, captured Herle-Ville, Chuignes and Chuignolles, also the woods between the villages and between Chuignolles and the river. During the advance of over two miles, we killed a great number and took many prisoners. Ten minutes later, English and Scottish Guards attacked on the left of the battle-front and stormed Gomiecourt, Ervillers, Hamel-incourt, Boyelles and Boiry-Becquerelle. We took many prisoners, and, during the remainder of the day, progressed eastward of these villages. Meanwhile in the right centre of the battlefront, the English and the Welsh attacked positions on the east bank of the Ancre, from South-eastward of Albert to the neighbourhood of Grandcourt, gaining ground after heavy fighting. About eleven in the morning, the English attacked on the left centre of the battlefront along the railway northward of Grandcourt and captured Achiet-le-Grand, Dibucourt and the ridge overlooking Irlu. We continued attacks during the afternoon. Several thousand prisoners have been taken during the day, and heavy casualties inflicted on the enemy.

20 Enemy Aeroplanes Destroyed.

With regard to aviation, we had a busy successful day on Thursday. Our airmen constantly harassed the enemy. We dropped thirty-five tons of bombs during the day and we attacked the Gondecourt aerodrome with good effect, also many dumps, stations, bridges, and Bruges docks. We destroyed twenty aeroplanes and drove down four out of control. Three British aeroplanes are missing. Our night bombers dropped nineteen tons on selected targets, including the railway junction at Valenciennes and on Somain, Douai and Cambrai. All returned. We brought down one enemy bomber within our lines.

"Another Good Day".

Enemy Counter-Attacks Devastated.

LONDON, August 25.
Reuter's correspondent at the British headquarters, wiring yesterday, says:—The heaviest fighting has been around Boiry-Becquerelle, where enemy counter-attacks, in dense formations, were devastated by our machine-guns and rifles, whole battalions being reduced to skeleton strength. Enemy resistance at the Chuignes ridge was similarly most costly. It is certain in yesterday's and today's fighting that the Germans have lost very heavily. Our casualties have been relatively light. Tanks and whippets again wrought great havoc among machine gun nests. Surrey, Essex, Welsh troops and the Royal Fusiliers, in to-day's fighting, distinguished themselves. Progress to-day has been authoritatively summed up as "another good day."

The Allied Push Continues.

Germany Launches More Divisions.

LONDON, August 23.—6.30 P. M.
The latest information available in London at three o'clock this afternoon was that General Rawlinson's Fourth Army had gained all its objectives. They captured the high ground south west of Kappy, and also captured Chuignes and Herleville. There is an unconfirmed report that Uenabill, north-eastward of Albert, has been captured. Today's advance of General Byng's Third Army has hitherto resulted in the capture of Boiry-Becquerelle, Boyelles and Hemelincourt, and also of Gomiecourt, where 500 prisoners were taken. General Byng's advance is progressing in a south-easterly direction from Gomiecourt, and he is now fronting the Albert-Bapaume Cambrai road. The Australians and Zealanders are participating in General Byng's operations, and the Canadians are in General Rawlinson's army. General Mangin's Tenth Army is also making progress. His patrols to-day crossed the Aisne at several places northward of Soissons, but the German line here is strongly held. The Germans, since 7th August, have launched fifty-five divisions against the Allied battle line.

Australians' Fine Advance.

British Recapture Bray.

LONDON, August 24.
Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—Attacking again this morning, we captured Bray, which is an important position, also Orvillers. We surround Thiepval. Australians yesterday made a fine advance over the old Somme desert, taking two thousand prisoners from ten regiments.

14,000 Prisoners in Three Days.

LONDON, August 24.—1.15 P. M.
A British communique says:—We progressed in the Albert sector during the night, taking prisoners. The attack was resumed early this morning. Since the morning of the 21st in three days fighting, we have taken fourteen thousand prisoners and a number of guns. We carried out a successful local operation last evening northwest of Neuf Berquin and repulsed after sharp fighting, local attacks during nights northward of Baillieu, southward of Loore and northward of Kemmel. Fighting took place to our advantage this morning northward of the La Bassée Canal in the Givenchy sector.

British Nearing Bapaume.

LONDON, August 24.—2.35 P. M.
The British are within two miles of Bapaume.

Aerial Warfare.

German Towns Attacked.

LONDON, August 23.
The Air Ministry announces that, in spite of the enemy's determined protective efforts, consisting of large numbers of aeroplanes and an increasing number of anti-aircraft guns, we heavily attacked five important German towns and five aerodromes. We attacked Frankfurt and Cologne on the night of the 21st, with very good results, causing landing air round stations and barracks. We also successfully attacked the Treves Railway Junction. We heavily bombed four aerodromes hitting many hangars and machinegunned hangars, trains, searchlights and anti-aircraft guns. One of our machines is missing. We attacked the chemical factories at Mannheim yesterday morning. During the heavy fighting on the outward journey, two of our machines were brought down. The remainder successfully bombed the objective. Very fierce fighting occurred on the return journey, as a result of which five other British machines are missing. We destroyed three hostile machines two of which crashed and one fell in flames. We attacked railway sidings at Coblentz in the morning and aerodromes and hangars with good results. All our machines returned. We dropped 194 bombs during the night and twenty-one tons during the day.

Other Reports.

More British Attacks.

LONDON, August 23.
General Rawlinson again attacked to-day southward of the Somme on a front of seven miles and penetrated to a depth of two miles. Hitherto fifteen hundred prisoners have been counted. General Byng also again attacked to-day towards Bapaume and captured Gommecourt.

Useful Gain of Ground.

Important Positions Taken.

LONDON, August 23.
Reuter's correspondent at the British headquarters, wiring to-day, says:—In the attack in the Albert sector, some tanks crossed the Ancre in darkness and advanced under cover of the morning mist. Opposition from the direction of Bray was strong, but enemy artillery retaliation consisted mainly of heavy howitzers well back, as the bulk of German fieldguns had been withdrawn. Heavy rifle fire and machinegunning greeted our troops in Albert at ten in the morning on Thursday, but by eleven after street fighting, we had driven the enemy out of the town. We captured fourteen hundred prisoners, including a battalion commander and his staff, a few guns, and numerous machineguns. The Germans had previously evacuated stores. Although, at some points northwards of the Somme, we are still feeling our way through the enemy's deep outpost zone, we nevertheless have made useful gains of ground, taken hundreds of prisoners, and inflicted very heavy casualties. Our own losses have been relatively light, as we have been guided by the doctrine not to be too ambitious when success is likely to be too costly. For this reason, we did not attempt to push through Achiet-le-Grand on Wednesday. The enemy here is in great strength, and is still counter-attacking with fresh reserves. Yesterday night's attack by the Third Army troops beyond the Arras Albert railway gained important positions. We have pushed south of Gommecourt, where heavy fighting continues. The weather is mercifully cooler.

Destructive Air Raids.

83 Enemy Machines Felled.

Germany Unable to Protect Frontier.

LONDON, August 24.
British airmen have had another successful week in heavy fighting, notably between the Albert and the Amiens-Roye road. Sixty-two enemy machines have been destroyed and twenty-one driven down out of control during the week, against twenty-six British missing. Moreover, while the enemy's concentration has been achieved by inactivity in other sectors, British airmen have not abated their destructive raids over enemy territory. The raids on London have ceased for the time being under pressure of events on the battle front, while the British aerial offensive in Germany grows daily in deadliness and power. It can hardly be disguised that Germany is no longer able to protect adequately her immensely long air frontier.

British Air Raids on Germany.

All Machines Return Safely.

LONDON, August 24.
The Air Ministry makes the following announcement. Despite thunderstorms we last night raided aerodrome and rail junction at Esrange causing a fire and considerable damage. We dropped eight tons of bombs on Thursday night on aerodromes at Felpersweiler setting fire to several large sheds and hangars. We attacked chemical works at Saarabre with excellent results. Fires and explosions were caused. Three of our machines are missing. We bombed on Friday aerodrome at Buhl and Rail Junction at Treves. Several bursts were observed on the station and on the railway. All our machines returned.

ప్రజాభిప్రాయములు

I బాలసరస్వతీ కవిత్వపురీక్ష.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ సంవత్సరము జూలై నెలయందు జరుపబడిన బాలసరస్వతీ కవిత్వపురీక్షయందు క్రందిబాలురు కృతాంశులైన తెలుగు పండితుల సంతసము మున్నము మొదటిబాటునకు బంగారుపతకము, రెండవవానికి మూడవవానికి చక్కని గ్రంథములును బహుమానముగా నీ కృతించును.

కొత్తూరు దిండిరాములు (మొదటివాడు) కొత్తూరు కె.కో.బి.రావు డి.ఆర్. రామచంద్రశాస్త్రి, గుంటు సుబ్రహ్మణ్యము, గుంటూరు కె.కె.బి.రావు, పూజారిలక్ష్మణస్వామి (రెండవవాడు) అయ్యో ఈశ్వరయ్య శాస్త్రి, పి. శేషగిరి మూడవవారు, పంచాంగం సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, బహుపతులెప్ప దొంగునది యిమ్మందు తెలుపబడును.

పెనుకొండ వా. వాసుదేవరావు, పరివత్కార్యదర్శి

II గ్రామపంచాయతీలు.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకుడు:

అయ్యో, పితామహసంస్థానం కొమరగిరి గ్రామమున నిడివరలో నొక పెత్తనవాడు మండెను. పాటలులకు నీటి సప్లయ నెచ్చుడిగ నే జరుగుచుండెను. ఈ సంవత్సరమున ఆ గ్రామములో నుండే వర్షమున కొక పెత్తనదారుని ఏర్పరుచుట నివాసం అంగీకరించివారట. బ్రాహ్మణులలో నొకరిని బట్టిలో నొకరిని రెడ్డలో నొకరిని అదివెలమలలో నొకరిని నాలుగు పెత్తనహోదాలకు నలుగురు నియమించిరి. కావున అందఱు ఏకరిని నియమించలేదు. అందులో కూడ నొకరిని ఏర్పర్చునట్లు నీరు వగయిరాలు సప్లయ కావలెను. అందువలన పంచాయతీకి తిరుముకో నక్కఱలేదు. ఈ ప్రకారము ప్రతిగ్రామము కూడ ఏర్పర్చిన మిక్కిలి అవకాశముగా నుండగలదు.

ఆదిరాజు పోమన్న.

III నల్లమందు దుర్వ్యసనము.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకుడు:

అయ్యో, నల్లమందు దుర్వ్యసనములో వ్యాప్తమైయున్న ప్రాంతము. గంజాయిదమ్ము, దుట్టలు, జూడలు, నల్లమందు మొదలగు దుర్వ్యసనములలో మాటికిముప్పాటికీ చొప్పున నల్లమందు అలవాటుపడి యున్నాడు. అనేకమంది నీడలుకూడ నల్లమందు కారణములలో నల్లమందు చేయుట కారంభించి అలవాటుపడి యున్నారు. ఇప్పుడు నల్లమందు తులం 1 కిరూ 1-0-0 చొప్పున అమ్ముచున్నారు. అలవాటుపడిన నీడలకు చాలకష్టముగ నుండి మానుకొనుటకు చూచుచున్నారు. నైట్స్ రాత్రివేళల, అరుభకాలమున దీనిని గమనించి యిద్దర్యసనము నివారణచర్యలుటకు దగిన ఆధారము చూపించిన ముఖ్యముగా ప్రజలకు మహావికారము చేసినవారగుచు. అట్టి ఆధారము ప్రతికాముఖమున బ్రచురింప కోరెదను.

నికాభిప్రాయము. అంక రాజు మల్లెగయ్య శర్మ

IV రైతుల సొరైన మొలక.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకుడు:

అయ్యో, బందరు తాలూకా ఆముకాల్ గ్రామములకు కాల్యకునీరువచ్చినదిగాయకు పానోదకమునకు గాని సేవ్యము చేసికొనుటకుగాని యంతవలతు నీరులేక బహు ఇక్కట్లు పాలగుచున్నాను. అయినను మెయిన్ కాల్యకు నీరు వంతుల ప్రకారం వచ్చినచో నంతు అభరువరు అన్ని కాల్యలు తెరచి మా కాల్య మూసివేయుటయను వంతు అభరువ మా కాల్య తెరచుటయను సంభవించుచున్నది. ఇట్టిలోపములను మా సెక్టో ఓవర్ శీయరు వారితో మొలకబెట్టుగా వారు ముగ్రామములకు తాము వోవర్ శీయరు కామనియ నెల విచ్చియున్నాడు. ముగ్రామములయెడ ఇంత పరాకాష్ఠను తెలియచుటకు బాడ మేమెన్నడు వీరికి చేసినపాపమో మా కాల్య చేసిన పాపమో తెలియజేయుట గాని వీరు నడిన రీతిగా మాకు ఏర్పడిన వోవర్ శీయరుగారు ఎక్కడనున్నారో వారు మాయిక్కట్లను ఎప్పుడు తొలగించుదురో తెలియజేస్తుంది. ఇప్పుటికి ఆముకాల్ గ్రామం యొ. 500 లు బంజరుగా పడి

యున్నది. ఆముకాల్ చచ్చిపోవుచున్నది. ఆగస్టు నెలలోను లోగా సాగుజరుగనిచో సర్కారు శిస్తులు చెల్లును నమ్మకములేదు. ఆముకాల్ పంటకాల్య మొగ మొదలు లంబాడి రోడ్డువరకు పంటకాల్యకుండు మామూలువంతును ప్రకారం వచ్చెడి నీరు రాకుండ మూసి దిగుర మెజక భూములకు నీరు నడిపే వోవర్ శీయరు క్రిందగా మా తూములు తీయించు వోవర్ శీయరు ఎక్కడనున్నారో తెలియజేస్తుంది.

గ్రామవాసులు.

V రెడ్డ మహాజనసభ.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకుడు:

అయ్యో, రెడ్డ సంస్థానమునకు గుంటూరు మండల మందలి సంబూరియందు కోటిరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున నొక సభయను, గతవత్సరము నెల్లూరుపురంబున మునగాలరాజు వారి యాజమాన్యమున నొకసభయను, అత్తివై భవముగ జరిగినవి. అందఱు దీర్ఘానిందిలో ఎట్టికట్టుబాటు లాన్సర్గో, ఆసభాభవమునకు దెలియవలెను గాని ఇతరులకు దెలియదు. మరువత్సరము ఆముకాల్ ఎచ్చట జరుగునది యెవ రాహ్మనింది నదియు దెలియకులేదు. ఇప్పుడు మనలో కొందరు ముదుగులులు, సభలు సభలంటారు. సభలలో ఏమున్నది? ఒకటిరెండు రూపాయలు ప్రతి నిధులనిరుమిచ్చి, సభలో వువువా, కాఫీ లడ్డుండలు కొని కొనరి వలయునంత దిని (వచ్చిరాని) మాటులరెండు సభయందు జెప్పి వెళ్లుటయే గాని ఏలాటి ప్రయోజనము లేదు అని చెప్పుచుండురు. అట్టివారితో ఏకీభవించి కాబోలు రెడ్డ మహాజనసభలకు మరచియున్నారు. మనసంఘాభివృద్ధికి ఆసభాభవము ఈ మహాసభా నిర్వహణయనకు వేరే సాధారణ సభలకు లగు పానకా పట్టాభి రామా రెడ్డి గారును, పెట్టెటి ఆదివారాయణ రెడ్డి గారును, పెట్టెటి వెంచుల రెడ్డి గారును, కాటం రెడ్డి ఆదివారాయణ రెడ్డి గారును, గురపాటి చూనాది రెడ్డి గారును, గురపాటి బలరామ రెడ్డి గారును, గుద్దపల్లి రామచంద్ర రెడ్డి గారును, కట్టచుంచి భాస్కర రెడ్డి గారును, మొగిలి రెడ్డి వారాయణ సామి రెడ్డి గారును, మినుమూడి వారాయణ సామి రెడ్డి గారును ఇంకను నుండగల రెడ్డ మహాజనసభల వలయునంత జేయుకొనినాగి కృషి సులభమనెను. ఆంధ్రదేశము లగు రెడ్డ వలభూషణములారా! మహాజనసభలారా! మనసంఘమున కిట్టి సభలు ప్రస్తుత కాలమునకు మిక్కిలి యావశ్యకమై యున్నది. ఈ విషయముంగూర్చి నేను జేరిగ వర్ణింపనక్కఱలేదు. భగ్యజ్ఞాములకు తాళలమై నికమత్వమునకును, విద్యాభివృద్ధికి గాని భూమి మహా ప్రయోజనకారి గాగలదు. ఇట్టి మహాసభ ఏమయినను నేటికే చేయుట మనకు భర్తయో? ఇప్పుడు మహాసభ ఏర్పడుక జరుగవలయును, ఎచ్చట సమావేశమవవలెను మొదలగు విషయములు నిర్ణయించి త్వరలో సభాజన రెడ్డ సంఘమునకు, పన్నెడెత్తు రని, రెడ్డ మహాజనసభల విషయ పూర్వముగ బ్రాధించుచు విమించుచున్నాను.

తిరి తిరితొలకా బూదూరు, రామానుజులు రెడ్డి చిన్నాడ.

VI నీటితీరున హెచ్చు చేయుట.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకుడు:

అయ్యో, యిటులు రాజధాని పరాయణము, నోరు లేనవారు, నీడవారు, అమానుషులు. వీరి కష్టములు దినదినాభివృద్ధి నొందుచున్నది. నీరృతి వ్యర్థమయ్యెను. ప్రభుత్వము వారికి ప్రధానమైన నికమైన ఆదా చెల్లించువారు వీరు. ప్రభుత్వమువారిచే నలుకనగా జూడబడువారు వీరే. ఏ కొత్తవచ్చు సృష్టింపదలచినను వీరి నెత్తినే పడజేయుటకు ముఖ విద్యలేక. దినదినము కట్ట గుడ్డమలేదు. కలరా మహుచి విషజ్వరములకు ముగ్రామములే ఆటపట్టు ప్రభుత్వముగను పరోక్షముగను పాలకుల కి సంకలు తెలిసివేగాని, నివారణోపాయమునకు పూనరు. కాని మాటులలో ప్రేమకురింపించుటకు కొరతలేదు. ఇందుకు మంత్రిగారి వాక్యములే ప్రమాణములు. కాటకముచే రయితులలో పలువురు ప్రాదుల భుజించువారుదు. మూడు విత్తనములకా గింజలులేవు. కొమ్ములా ఆపరూపమైనది కృష్ణ నేటి చాలినంత నీరు మెసంగుటలేదు. చేత దెబ్బలేదు. సరిగదా అప్పిచ్చువారును లేరు. బాకీదాన్ల తొందర చే దివాలాశీయవా రెక్కువైనారు. కష్టపుదినములలో ఆటవిడ్డల మెట్లు జీవించుమా పరమేశ్వరా అని అల్లాడు నీ దినములలో "వీరమైవేయు చేలకు యె 1-కి 5-0-0 నుండి 6-4-0 తీరునను హెచ్చుచేయ దలచితిమి. ఆత్మ పరిణామములకుటకు రెండుమాసములు గడచిచిత్తి మని చెప్పి ప్రభుత్వమువారు నెలరోజుల క్రిందట ప్రకటించి గదా! వ్యవసాయతరుణమై నీరులేక నాల్గుగాక కడగండ్లపడుచు యీ ప్రకటన విని నిశ్చేష్టులైరి గాని వేరుగాదు. నెలభుక్తి అయినది. నెట్టిలో మెంట్లు భూముల రయితులు తమకు మార్పు లేదుగదా అని యుపేక్షించివారని కొందరు నొకనొకరుచున్నారు.

అట్లెన్నడయిన ఉపేక్షించుట భర్తయో? రయితులలో ఎక్కడ. ఎవరికి ఏ చిక్కులు తలపించినను, అందుకు నివారణకృషి చేయుట పరుభర్తయ్యు. జమీయరులకు అంతో భవ వీరిని జరు ప వ ల యు నో తెలియదు. ఇప్పుటి పన్ను మార్పులలో వీరికే హెచ్చు న పన్ను మార్పు రానున్నట్లు జాగరకులను. "వెయ్యకు నెట్లెన్ తన్ను, ముందుకు నెట్లెన్ పొడవు అయ్యెను నీరిని జమీయారు కలకలము. ప్రభుత్వమువారికి ప్రక్కను బిల్డింగ్ తేరుచుండురు. భుజించుటకు పానకం బడిగలవారును నగుటచే నీడ రైతులకు నీటికేమిటాటి ఉన్నత వ్యాపకములకీడ్చి తమపట్టు నెరచేయకొనుటలో జమీయారులకు అగ్రస్థాన మిచ్చుతగును. ఎవరూను బిల్డింగులచే మామెంట్లు వినుటకు ఎవరికి వారు తమకు వాస్తవ్యులై నెట్లు తెలుసు. ఆముకాల్ సంవత్సరములకుభర్త, పి. రి. గా మెంట్లించి వీరిని 6-4-0 గా మార్పు జూచుట రయితులకు ఎంతో వండు చేయుటకాని వేరుగాదు. ఇందుచేతనే ప్రభుత్వము రెవెన్యూ సెక్టో మెంట్లు పద్ధతి నన్ని ప్రాంతములను నవలంబించి నెట్లెన్ తొంది ఎన్ని మహాజనసభలలో 80 సంవత్సరములనుండి మొదలించుచున్న కృష్ణ అనకట్టు నెట్టుబడి వైని ప్రాంతిక సాము 1 కి రు 10-0-0 వైగా లాగము గిట్టుచున్నట్లు కొంత కాలము క్రిందట ప్రభుత్వమువారే నుడిచియుండిరి తొలిలో జాలకన్న పన్ను హెచ్చుచేయుటకు హేతువు భవావశ్యకత, యద్ధపు తొందర చే దెబ్బకావలసినదొచ్చినను ప్రజలందరికి సమానుగాకలసినప్పుడు పన్నెదయునను సృష్టింపదగును గాని పన్నులు భారములచే త్రుంగిపోవు రయితులలో కొందరు యింకను నుట ఆక్రమము. భవిష్యకు రయితులకుండి చిలిమిచో చిలిమిచో, ముద్దులుగముక్త పుంబొట్టు ననూనాచేయు అధికార్లు నూడ రయితుల పన్నులు తెనుగరా? ఈ పన్ను నిరసనలకు కూడనలజే. ప్రభుత్వమువారు తలనెట్లెన్ తొంది సాధారణముగా మారు. వారి మనములనాటగిరిగింత తీవ్రాంతోన జరిపి అంగీకారమును భూషించిగానిక నైత్తిరూడరు. ఎ. బి. క్లాసుల సందర్భమునను, ఆయకట్టు నిర్ధారణలై కొంతమాగానిని ఎత్తివేయదలచినప్పుడును, ల్యాండు సెన్సు కృషి చేసెదమని నప్పుడును జరిపిన ఆందోళనకన్న అధికమైన మొరటిడిక నెట్లెండు ప్రభువుగారు రయితుల ఎడ దయదలంపకుండరు. సంక్షిభావయవసరము. మొదల్ల రామచంద్రరావుగారు వచ్చెగా అనధికార సభ్యులును, జిల్లాసభయు మాజీకు కయకలారు తాలూకారయితులు సంఘములును గ్రామ సంఘములునుకలితర గ్రామ నెడ్డలను సభలుజరిపి అంగీకారమును తెలిగ్రామముల మూలమును దెప్పుటెవక మూలమునను, ముడించుట కర్తవ్యము.

ఆగస్టు 20 గురుజాడ. గురుజాడ భాస్కరరావు.

ii ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకుడు:

అయ్యో, 3-8-1918 తేదీని జరిపిన మాజీకు తాలూకా రైతుల సంఘసభయం దామోదింపబడిన ఆయకట్టునుండి తొలగించు భూములు వెనకేసిస్తులును గురించిన తీర్మానములు మద్రాసు రెవెన్యూ సెక్టరీ జిల్లాకలెక్టరుగారికి పంపగా తృప్తికరములగు జవాబు లివ్వకపోవుటయు, అందువీడ సంఘమువారు జిల్లాకలెక్టరుగారికి వ్రాయుటలో విధిలేక అట్టి విధానము లిట్టి యసంగిధృష్టియందు ఆయకట్టును రెట్టి రైతులయందు ఆకాలిక లుగజేయుట రాజ్యాంగమునకు గాని రైతులకుగాని శ్రేయస్కరముగాదనియు ప్రభుత్వజేయు నియత్యమును రైతులయొక్క జేయుమిత్త మట్టివిధానములు యుద్ధపరిసమాప్తి ముగతము ఆయకట్టును తేటండ జేయుట ముఖ్యాంశమనియు వివరించుచుండిరి. ఆసమస్యలగురించి జిల్లాకలెక్టరుగారికిని రివిన్యూ డివిజన్ వారిని ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రముఖులకి యొగవిధంబు రైతులకు కొంచెములాభముచేసారి నని అందులకు మనజిల్లా కలెక్టరుగారు ఏ.వై. జి. కాండల్ గొరగాలే ముఖ్యకారకులగుటచే సంఘమువారు వారికి కందకములు సమర్పించుచుండిరి. ఇంకను ప్రభుత్వమువారు ముక్కురింపవలసిన సమస్యలు వెళ్ళుచున్నచు మూలకు నక్కమీద తాటిపండు పగు రీతి పంటలు పండక రైతులు బహుభుజములపాలై, లంచములపాలై కాటకముల పాలై ఆపారమైన నష్టమును పొందుచున్న ఆకాలిదికములలో తిరిగి నీటితీరున కృషి చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు దుడ్డేమిచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్టి మహాకాటకపు దినములలో ప్రభుత్వము వారిట్టి సమస్యను ప్రవేశ పెట్టుట రాజ్యాంగమున కెంతమాత్రము లాభకారి కాకపోగా రైతులం దెబ్బకర యాందోళన బయలుదేరుటకు కారణ మగుచున్నదిగాని అట్టి నీటితీరున కృషి పన్ను వేర్పాట్లకుండి విరమించుట కడు శ్రేయస్కరమని ప్రభుత్వము వారికి విన్నవించుచున్నాను.

శంకర వేంకటేశ్వరరావు, సంయుక్త కాంగ్రెస్, ముస్తాబాద. మాజీకు తాలూకా రైతుల సంఘము.

